

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра східної і слов'янської філології
Кваліфікаційна робота магістра
з іранської філології
на тему:

**ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ В СУЧАСНОМУ
ПЕРСЬКОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ**

Студента групи Мперс 56-22
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньо-професійної програми
Східна філологія: перська мова і література,
переклад, методика навчання
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.067 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – перська
Нікітіна Ярослава Вадимовича

Науковий керівник
канд. філол. наук, доц. Охріменко М.А.

Допущена до захисту

«___» _____ 2023 року

Завідувач кафедри

_____ Валігура О.Р.

_____ (підпис)

(ПІБ)

Національна шкала _____

Кількість балів

Оцінка

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ У ПЕРСЬКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ	7
1.1. Мова ворожнечі у історичному контексті	7
1.2. Що таке мова ворожнечі ?	9
1.3. Визначення мови ворожнечі сучасною перською мовою	14
1.4. Контекст мови ворожнечі в Ірані	16
1.5. Теоретичні засади вивчення мови ворожнечі (на матеріалі сучасної перської мови)	18
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ФОРМИ, ТЕМИ, ВАРІАЦІЇ, МОВНІ ЗАСОБИ ТА ШАБЛони У МОВІ ВОРОЖНЕЧІ	22
2.1. Форми мови ворожнечі	22
2.2. Повторювані теми, варіації та контекстуальні фактори, які впливають на вираження мови ворожнечі перською мовою	26
2.3. Синтаксис та структура мови ворожнечі	29
2.4. Мовні засоби та шаблони які використовуються для вираження мови ворожнечі	30
Висновки до розділу 2	38
РОЗДІЛ 3. КЛАСИФІКАЦІЯ, РИТОРИКА ТА ТАКТИКА МОВИ ВОРОЖНЕЧІ	39
3.1. Класифікація мови ворожнечі за типом	39
3.2. Риторика та тактика мови ворожнечі	53
Висновки до розділу 3	61
РОЗДІЛ 4. СУЧАСНИЙ ПЕРСЬКИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР. ВПЛИВ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НЕЮ	62
4.1. Сучасний перський інформаційний простір	62
4.2. Вплив мови ворожнечі	66
4.3. Методи боротьби з мовою ворожнечі	68
Висновки до розділу 4	71
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75

ВСТУП

В епоху інформації розповсюдження та споживання цифрового контенту досягли безпрецедентних висот. Сучасний перський інформаційний простір, не є винятком із цієї тенденції. З поширенням цифрових платформ і легкістю обміну контентом процвітає безліч розмов, деякі з яких, на жаль, характеризуються упередженням, дискримінацією та відвертою ненавистю. Мова ворожнечі, яка в широкому сенсі визначається як спілкування, яке дискримінує або ганьбить окремих осіб чи групи на основі таких ознак, як раса, релігія, етнічне походження чи стать, є тривожним явищем, яке може стимулювати дискримінацію.

Важливість вивчення мови ворожнечі в перському інформаційному просторі подвійна. По-перше, розуміння нюансів мови ворожнечі перською може дати розуміння культурних, соціальних і політичних тенденцій, які спонукають до таких виразів. По-друге, в епоху, коли розмови в мережі можуть мати відчутний вплив на реальний світ, боротьба з мовою ворожнечі стає надзвичайно важливою для підтримки соціальної гармонії та взаємоповаги у суспільстві.

Актуальність роботи полягає у тому, що воно дає нам змогу зрозуміти конкретні мовні вирази та риторичку, яка використовується для поширення дискримінації та упереджень. Аналізуючи мову та дискурс, який використовується у мові ворожнечі, дослідники можуть виявити приховані упередження, стереотипи та шкідливі наративи, які зберігають дискримінацію, це дозволяє розробити цілеспрямовані контрзаходи, щоб протидіяти таким видам висловлювань. Дослідження сприяє боротьбі з дискримінацією, розумінню мовного контексту, розробці ефективних заходів щодо сприяння культурній чутливості, інформуванню про мовну політику та освіту, розширенню можливостей цільових спільнот і побудові інклюзивного суспільства.

Метою пропонованої роботи є дослідити та зрозуміти засоби, за допомогою яких мова ворожнечі виражається в сучасній перській мові. Дослідження має на меті поглибити наше розуміння мовних виразів, культурних

впливів і впливу дискримінаційного мовлення та прагне надати інформацію, яка може стати основою для втручання та стратегій боротьби з мовою ворожнечі, що в подальшому буде сприяти інклюзивному використанню мови та створить більш шанобливе та гармонійне мовне середовище в перськомовному контексті.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- Визначити мовні засоби, які використовуються для вираження мови ворожнечі в сучасній перській мові.
- Проаналізувати контекстуальні фактори, які впливають на вираження мови ворожнечі в сучасній перській мові.
- Вивчити вплив і розповсюдження мови ворожнечі в сучасному перському інформаційному просторі.
- Дослідити мовні засоби, які використовуються у мові ворожнечі в сучасній перській мові.
- Класифікувати та аналізувати типи мови ворожнечі.

Об'єктом дослідження є мова ворожнечі в сучасному перському інформаційному просторі.

Предметом дослідження є засоби вираження мови ворожнечі в сучасному перському інформаційному просторі.

Матеріалом дослідження стали 96 слів, словосполучень та речень зібраних з:

- Політичного дискурсу: це включає промови, заяви та дебати політиків та інших громадських діячів у перськомовному світі, які можуть містити приклади ворожої лексики, яка використовується в політичних цілях.
- Соціальних медіа: дописи та коментарі на платформах соціальних мереж, таких як Twitter, Facebook та Instagram, які можуть містити приклади ворожої лексики.

- Літературних творів: літературні тексти, які можуть містити приклади мови ворожнечі.
- ЗМІ: статті новин і трансляцій, які можуть містити приклади мови ворожнечі, яка використовується для повідомлення про конфлікт чи конфліктні ситуації.

Апробацію результатів дослідження здійснено на Міжнародній науково-практичній конференції “AD ORBEM PER LINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ” (2023 рік), за результатами якої надруковано тези доповіді.

Наукова новизна роботи полягає у тому що дослідження засобів вираження мови ворожнечі в сучасній перській мові закриває значну дослідницьку прогалину в існуючій літературі. Хоча мова ворожнечі є широко дослідженим явищем, існує обмежена кількість досліджень, які спеціально зосереджені на лінгвістичних і культурних аспектах мови ворожнечі в контексті перської мови. Існуюча література в основному зосереджена на мові ворожнечі англійською чи іншими домінуючими мовами, нехтуючи унікальними характеристиками та проявами мови ворожнечі перською мовою. Тому існує потреба в дослідженні, яке б спеціально вивчало засоби, за допомогою яких мова ворожнечі виражається в сучасній перській мові.

Практичне значення роботи полягає у тому, що дослідження засобів вираження мови ворожнечі перською мовою має практичне значення для підвищення обізнаності, розробки протидій мові ворожнечі, впливу на політику та законодавчий дискурс, регулювання онлайн-платформ та сприяння міжкультурному діалогу. Й зв'язно можуть бути застосовані під час викладання спецкурсів з перської мови.

Методологія : У якості методів використовувалися :

- Описовий метод (для теоретичних та методологічних засад дослідження)
- Емпіричний метод (під час збору фактологічного матеріалу);

- Метод теоретичного дослідження (з метою класифікації виявів «мови ворожнечі»);
- Дискурс-аналіз (під час аналізу екстралінгвальних особливостей одиниць «мови ворожнечі»).

Структура роботи: Пропонована кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, чотирьох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ В ПЕРСЬКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Мова ворожнечі у історичному контексті

Організація Об'єднаних Націй прийняла Загальну декларацію прав людини після Другої світової війни, і навіть якщо вона не містить жодних положень про заборону пропаганди мови ворожнечі, під час її розробки виникла гаряча дискусія про те, дозволяти чи ні обмеження права на свободу слова та вираження, задля боротьби з мовою ворожнечі. Країни-члени мали багато різних особистих поглядів на такі обмеження, а також на те, якою має бути їх мета. Жорстокі дії, вчинені під час Другої світової війни, спонукали уряди країн робити все, що в їхніх силах, щоб запобігти поширенню нетерпимості та ворожнечі, які могли ґрунтуватися на війні та подіях, що передували їй. Вони також хотіли мінімізувати наслідки ненависті та запобігти повторенню подій, подібних до тих, що відбулися в нацистській Німеччині. (Mchangama J., 2011.)

Після Другої світової війни союзні війська провели низку військових трибуналів, всім відомий Нюрнберзький процес, де судили видатних членів політичного, військового, судового та економічного керівництва нацистської Німеччини. Один із трибуналів призвів до одного з перших прикладів засудження за поширення пропаганди ненависті. У справі проти Юліуса Штрайхера, видавця «Der Stürmer», журналу, який систематично підбурював до переслідування та знищення євреїв, трибунал визнав Штрайхера винним згідно з міжнародним правом у підбурюванні до геноциду (злочинів проти людяності). Навіть якщо закон, згідно з яким його було засуджено, не діяв на момент скоєння його злочинів, а тому засудження Штрайхера є суперечливим, принципи, висунуті в цьому законодавстві, були узгоджені на міжнародному рівні. Ці принципи були також застосовані Міжнародним кримінальним трибуналом ООН у Руанді після геноциду в 1994 році. (Mchangama J., 2011.)

Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм расової дискримінації була прийнята в 1965 році і набула чинності в 1969 році. Конвенція стала реакцією

міжнародного суспільства на хвилю антисемітських нападів у Німеччині, а також мала важливе значення для боротьби проти колоніалізму та апартеїду. Комітет по ліквідації расової дискримінації (далі КЛРД) дає визначення терміну «расизм», а стаття 4 засуджує пропаганду та організації, які намагаються виправдати дискримінацію або засновані на ідеї расового переваги. Комітет зобов'язує сторони, «з належною увагою до принципів, втілених у Загальній декларації прав людини», вжити «негайних і позитивних заходів» для викорінення цих форм підбурювання та дискримінації. Зокрема, він зобов'язує сторони криміналізувати мову ворожнечі, злочини на ґрунті ненависті та фінансування расистської діяльності, а також забороняти та криміналізувати членство в організаціях, які «пропагують та підбурюють» расову дискримінацію. Деякі сторони Конвенції мають застереження щодо цієї статті та тлумачать її як таку, що забороняє або вимагає вжиття заходів, які порушують свободу слова та права на зібрання.

З моменту прийняття Конвенції про дискримінацію у світі відбувся швидкий розвиток і зміни щодо упередженого ставлення та дискримінації. Сьогодні люди піддаються упередженню та дискримінації за різними ознаками, й не лише за тими категоріями, які входять до КЛРД. Дискримінація окремих осіб або групи осіб за більш ніж однією дискримінаційною ознакою зараз стає все більшою проблемою. Щоб мати можливість протистояти такому розвитку подій та серйозності багатогранної дискримінації, а також забезпечити захист усіх тих, хто піддається дискримінації, КЛРД поступово розширив сферу своєї діяльності та додав ознаки дискримінації через міжсекторальний характер. У своїх Загальних рекомендаціях КЛРД звертається до статі (№ 25), походження (№ 29) та ромів (№ 27), де вони стверджують, що дискримінація може по-різному впливати на стать, а також що люди можуть бути дискриміновані на підставі свого походження. і що ці фактори слід брати до уваги під час боротьби з дискримінацією.

Це розширення сфери застосування та ширшого тлумачення викликає питання про те, де провести межу, як далеко може зайти КЛРД у своїх зусиллях щодо усунення дискримінації за ознаками, які не включені в Конвенцію.

КЛРД, наприклад, не охоплює дискримінацію релігійних груп виключно на цій підставі.

Підхід до упередженого ставлення та дискримінації всебічно та міжсекційно сприяє боротьбі з дискримінацією та багатьма формами та втіленнями мови ворожнечі. Необхідно мати широку класифікацію мови ворожнечі та дискримінації, щоб не виключати різні форми дискримінації або ознаки дискримінації, які можуть призвести до того, що вразливі особи чи групи осіб не будуть захищені. Це ніколи не було так актуально, як зараз, оскільки прихильники мови ворожнечі шукають шляхи та засоби для обходу заборон, щодо поширення мови ворожнечі.

Розвиток Інтернету наприкінці 20-го та на початку 21-го століття дав людям глобальну платформу для спілкування. Хоча це мало позитивні наслідки, це також призвело до поширення мови ворожнечі. Платформам, наприклад соціальним мережам, іноді важко знайти баланс між дотриманням свободи слова і боротьбою з мовою ворожнечі. У багатьох країнах право на свободу вираження поглядів вважається основним правом людини. Однак ця свобода не є абсолютною і зазвичай підлягає обмеженням, особливо коли ця свобода підбурює до насильства чи дискримінації. Проблема завжди полягала в тому, щоб знайти баланс між свободою слова та запобіганню мови ворожнечі, яка тільки поширилася в епоху цифрових технологій.

1.2 Що таке мова ворожнечі ?

Мова ворожнечі є складною та часто суперечливою темою, і її визначення може відрізнятися залежно від правового та соціального контексту певної країни чи культури.

Мова ворожнечі – складне явище, яке потребує комплексного міждисциплінарного вивчення в лінгвістичному, соціологічному, психологічному, політичному та правовому дискурсі. Так, у Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № 97(20) «мова ворожнечі» розглядається як усі види висловлювань, котрі поширюють, розпалюють, підтримують або

виправдовують расову ненависть, ксенофобію, антисемітизм та інші форми ненависті, викликані нетерпимістю, зокрема такою, що виявляється у формі агресивного націоналізму та етноцентризму, дискримінації меншин і ворожого ставлення до них, а також іммігрантів та осіб, що за своїм походженням належать до іммігрантів.

Визначення мови ворожнечі в основному можна знайти в чотирьох різних контекстах: (1) юридичному, (2) лексичному, (3) науковому та (4) практичному; і вони відрізняються за обсягом і змістом. Нижче наведено короткий огляд кожного.

Мета юридичних визначень є простою: ідентифікувати повідомлення, які порушують існуючі правові норми та вимагають державного регулювання, тобто повідомлення, які публічно поширюються, підбурюють, пропагують або виправдовують ненависть, дискримінацію чи ворожість до певної групи та/або особи, на основі певних ознак, таких як раса чи етнічне походження, релігія, інвалідність, стать, вік, сексуальна орієнтація/гендерна ідентичність. Немає загальноприйнятого юридичного визначення мови ворожнечі, і різні держави, головні носії обов'язків згідно з міжнародними правами людини, підпадають під різні юрисдикції.

Для огляду лексичного контексту я на жаль не знайшов визначення мови ворожнечі у українських онлайн словниках, через це було вирішено використати п'ять англійських онлайн-словників. Вони визначають мову ворожнечі наступним чином. Мова ворожнечі — це:

1) «публічна мова, яка виражає ненависть або заохочує до насильства щодо особи чи групи на основі таких ознак, як раса, релігія, стать або сексуальна орієнтація» (Cambridge Dictionary);

2) «промова, що виражає ненависть до певної групи людей» (The Merriam Webster);

3) «мовлення, яке націлене на особу чи групу людей на основі раси, релігії, статі чи сексуальної орієнтації» (Collins Dictionary);

4) «твердження, що виражає ненависть до певної групи людей» (Словник МакМіллана);

5) «мова чи письмо, які нападають або загрожують певній групі людей, особливо на основі раси, релігії чи сексуальної орієнтації» (Oxford Learner's Dictionary).

Усі ці визначення мають однакові характеристики. Вони визначають мову ворожнечі як повідомлення (письмове чи усне), яке виражає ненависть і заохочує до насильства щодо певної групи людей. Ці прості визначення зосереджені на значенні слів, які складають словосполучення — ненависть і мова.

Наукові контекст йде набагато далі, виходячи за межі очевидного значення складових слів. Термін «мова ворожнечі» використовується в різних дисциплінах, таких як економіка, філософія, соціологія, психологія, лінгвістика, і, незважаючи на відсутність консенсусу щодо визначення, ми можемо простежити деякі загальні складові характеристики.

Як зазначає Парех, при визначенні мови ворожнечі необхідно відрізнити мову ворожнечі від суміжних термінів, які не підходять під визначення, таких як вираження неприязні, відсутність поваги, принизливий погляд на інших, несхвалення, використання образливих виразів. або образлива мова, а також мова, яка «не закликає до дії» (Parekh B, 2012, с 40).

Ці тонкі відмінності можна було б вирішити, маючи правильне визначення мови ворожнечі.

Мова ворожнечі «виражає, заохочує або розпалює ненависть проти групи осіб, що відрізняються певною ознакою чи набором ознак, таких як раса, етнічна приналежність, стать, релігія, національність, і сексуальна орієнтація. [...] і часто (але не обов'язково) виражається образливою, гнівною та дискримінаційною мовою». (Parekh B, 2012, с 41-42)

Третій аспект визначення — нерівність є ключовим елементом мови ворожнечі. У стосунках «підлеглий–начальство» мова ворожнечі ставить творця

в позицію авторитету, а ціль — у позицію підлеглого, що спонукає сприймати ціль як декого нижчого та узаконює дискримінаційну поведінку (Gelber K, 2019).

Практичний аспект можна знайти в тому, як онлайн-платформи (наприклад, соціальні мережі) та існуючі інструменти виявлення визначають мову ворожнечі. Facebook, Twitter і YouTube — це соціальні медіа-платформи, які є посередниками в онлайн-комунікації та розробили власні визначення мови ворожнечі, щоб переконатися, що користувачі дотримуються правил і є частиною внутрішньої нормативної політики (наприклад, умов надання послуг або стандартів спільноти). Вони підписали з Європейською комісією Кодекс поведінки щодо регулювання нелегальної мови ворожнечі.

Стандарти спільноти Facebook Community standards, Facebook (2021) визначають мову ворожнечі як «прямий напад на людей на основі того, що вони називають захищеними характеристиками: раси, етнічного походження, національного походження, обмежених можливостей, релігійної приналежності, касты, сексуальної орієнтації, статі, гендерної ідентичності та серйозних захворювань. ”.

Практичні інструменти виявлення та модерування мови ворожнечі, такі як фільтри ненормативної лексики, фільтри модерації вмісту та підходи, що керуються людьми, широко вивчалися. (Kalsnes B, Ihlebak KA, 2020, с 326) У контексті платформ соціальних медіа висновки щодо використання практичних інструментів викликають дещо збентеження, оскільки вони показують, що соціальні платформи здійснюють занадто багато або занадто мало модерації вмісту та не мають прозорих процесів прийняття рішень

Ще один важливий аспект, який необхідно взяти до уваги, щоб повністю зрозуміти мову ворожнечі, полягає в тому, що вона не завжди має однакову «упаковку» та не завжди є однаковою за ступенем інтенсивності. Вона проявляється у трьох основних формах: жорстка, помірна та м'яка форма мови ворожнечі. У той час як жорсткі форми включають явні та приховані заклики до насильства та дискримінації, а м'які форми — це заяви, які використовуються для

створення негативного іміджу особи чи групи, помірні форми охоплюють виправдання історичних випадків насильства та дискримінації; заяви, що ставлять під сумнів визнані історичні факти щодо цього; висловлювання про історичні злочини тієї чи іншої етнічної чи релігійної групи; звинувачення в негативному впливі тієї чи іншої етнічної чи релігійної групи; звинувачення групи у спробі захоплення влади чи територіальної експансії, відмови від громадянства тощо

Ключові моменти, які слід розуміти щодо мови ворожнечі, включають:

Приймення та дегуманізацію : мова ворожнечі часто має на меті звести окремих осіб або групи до стереотипів, образливих термінів або нелюдських ярликів

Підбурювання, цей аспект є вирішальним елементом багатьох правових визначень мови ворожнечі. Йдеться не лише про зневажливе ставлення до групи, а й про заохочення або підбурювання до упереджених дій, дискримінації чи насильства щодо них.

Баланс із свободою слова: однією з головних проблем, пов'язаних із визначенням та законодавчим закріпленням мови ворожнечі, є досягнення балансу з правом на свободу слова описаних трохи вище. Незважаючи на те, що більшість країн цінують свободу слова, вони також визнають, що існують обмеження, особливо коли йдеться про слова, які можуть завдати шкоди іншим.

Юридичний аспект : у багатьох країнах діють закони проти мови ворожнечі, але точні визначення та покарання можуть дуже відрізнятися. У деяких країнах мова ворожнечі є кримінальним злочином, а в інших вона розглядається як адміністративне правопорушення.

Цифрова епоха: розвиток Інтернету та соціальних медіа спростив широке та швидке поширення мови ворожнечі. Цей цифровий ландшафт поставив перед собою нові виклики у визначенні, моніторингу та боротьбі з ненавистю.

Культурні та контекстуальні відмінності: те, що можна вважати мовою ворожнечі в одній культурі чи країні, може не вважатися мовою ворожнечі в іншій. Хоча існує багато загальноприйнятих форм ненависті (наприклад, відкриті заклики до насильства проти расової групи), є й інші, більш тонкі форми, які значною мірою залежать від контексту.

Боротьба з мовою ворожнечі та освіта: одним із основних засобів боротьби з мовою ворожнечі є контрмовлення, яке має на меті оскаржити та спростувати наративи, сповнені ненависті. Освіта також відіграє вирішальну роль у вихованні розуміння та толерантності.

1.3 Визначення мови ворожнечі сучасною перською мовою

Дискусія та дискурс навколо цієї теми в Ірані зростає. Коли темою є мова ворожнечі в сучасній перській мові, залежно від контексту можуть використовуватися різні терміни та фрази:

نفرت‌پراکنی (Nafrat-parakoni): термін перекладається як мова ворожнечі. Цей термін можна використовувати для опису мови, яка нападає на особу чи групу людей на основі таких ознак, як раса, стать, релігія, етнічна приналежність, національність, стать, сексуальна орієнтація чи гендерна ідентичність.

تخریب‌زده (Takhrib-zadeh): цей термін перекладається як «руйнівний» або «саботажний» і може використовуватися в контексті мови, спрямованої на підриив або шкоду певним групам чи ідеям.

آزاردهنده (Āzārdehande): слово означає «турбувати» або «мучити». У контексті мовлення це може описати мову, яка психічно мучить або турбує окремих осіб чи групи.

تحریک‌آمیز (Tahrik-āmiz): це можна перекласти як «провокаційний» або «запальний» і може використовуватися для опису мови, яка розпалює насильство чи ворожнечу.

У правовій сфері: **قانون مبارزه با تبلیغات ضداسلامی (Qānūn-e Mobārezeh bā Tablīghāt-e Zed-e Islāmi)** Це закон проти антиісламської пропаганди. Хоча він не

стосується ненависті як такої, цей закон може бути застосований до мови, яка вважається наклепницькою або принизливою щодо ісламу, який є домінуючою релігією в Ірані.

Однак важливо знати нюанси: Ці терміни та їх застосування можуть бути суб'єктивними та можуть відрізнятися залежно від контексту та того, хто їх використовує. В Ірані кордони між мовою ворожнечі, свободою вираження думок і політичним інакомисленням можуть бути розмитими, коли уряд іноді використовує звинувачення в «деструктивних» або «антиісламських» висловлюваннях як засіб придушення голосів опозиції.

Зважаючи на те, що Іран є ісламською республікою, визначення того, що є неприйнятним або «ненависним» висловлюванням, тісно пов'язане з релігійними рамками. Це означає, що межі того, що можна вважати мовою ворожнечі, переплітаються з релігійною, політичною та соціальною структурою країни.

Іранський уряд часто використовував звинувачення у ненависті як інструмент проти дисидентів, активістів і журналістів. Визначення чийось висловлювань як «антиісламських» або «деструктивних» стає способом придушити критику, фактично стираючи межі між справжньою мовою ворожнечі та політичним інакомисленням.

Визначення мови ворожнечі стають ще складнішими, якщо застосовувати їх до груп меншин в Ірані. Такі групи, як бахаїти, мусульмани-суніти, курди, араби та белуджі, історично стикалися з дискримінацією. Хоча в різних колах можуть існувати упереджені висловлювання щодо цих груп, за офіційними стандартами перської мови це не завжди визнається «мовою ворожнечі».

Спільнота ЛГБТ+ в Ірані стикається із значною дискримінацією, а гомосексуалізм криміналізований. Мова ворожнечі проти цієї спільноти не тільки допускається в багатьох контекстах, але й активно поширюється у тому числі самою державою та держслужбовцями.

Хоча глобальний характер таких платформ, як Twitter і Facebook, забезпечує глобальні стандарти модерації мови ворожнечі, вони часто суперечать місцевим стандартам і визначенням Ірану. Ця невідповідність може призводити до подальших ускладнень у тому, як мова ворожнечі розуміється та модерується в країні, варто також нагадати, що майже всі західні соціальні платформи заборонені у Ірані, й населення здебільшого користується сервісами VPN для того щоб мати доступ до зазначених вище платформ.

У державі, як Іран, визначення мови ворожнечі заплутано в складній взаємодії релігії, політики, культури та лінгвістики. Наслідки цієї складності є глибокими, вони впливають на свободу слова, права меншин і боротьбу з дискримінацією та упередженнями у громадах.

1.4. Контекст мови ворожнечі в Ірані

Контекст мови ворожнечі в Ірані багатогранний, на нього впливає поєднання історичної, політичної, релігійної та соціальної динаміки.

Виникнення мови ворожнечі в Ірані часто можна віднести до політичної чи ідеологічної боротьби. Іранський уряд, очолюваний клерикальним режимом після Ісламської революції 1979 року, часто використовує риторику, яка паплюжить західні впливи та опозиційні групи, як всередині, так і зовні, щоб зміцнити свою владну базу. Така риторика може межувати з мовою ворожнечі, коли вона систематично принижує ці суб'єкти, створюючи менталітет «або ми або вони», який поляризує суспільство та розпалює нетерпимість.

Соціально-політичне середовище в Ірані ще більше ускладнюється підходом держави до ЗМІ та свободи слова. Уряд здійснює суворий контроль над національними ЗМІ та цензурує та обмежує доступ до міжнародних ЗМІ, що суттєво впливає на суспільний дискурс. Таким чином, наратив, що оточує як внутрішні меншини, так і зовнішні суб'єкти, часто жорстко керується, з потенційною можливістю для спонсорованих державою повідомлень нести підтекст мови ворожнечі щодо тих, хто вважається противником інтересів держави.

Зображення регіональних конфліктів як шийтсько-сунітських суперечок може підбадьорити радикальні елементи з обох сторін, які прагнуть використати ці розбіжності для власної вигоди, що призведе до збільшення сектантської ненависті.

Економічні проблеми можуть посилювати поширення мови ворожнечі. Оскільки міжнародні санкції вдарили по економіці Ірану. У такому кліматі мова ворожнечі знаходить благодатний ґрунт, оскільки різні групи змагаються за обмежені ресурси та можливості.

В Ірані мова ворожнечі є не лише предметом суспільної дискримінації, але також може бути інструментом політичного придушення. Іранський уряд історично використовував звинувачення, пов'язані з виступами (наприклад, «державна зрада» або «образа релігійних святинь») для придушення та ув'язнення політичних дисидентів, журналістів і активістів. Іранська влада може використовувати мову ворожнечі як інструмент соціального контролю або спрямовувати громадське невдоволення на зручні цілі.

Певні націоналістичні наративи в Ірані можуть використовуватися для маргіналізації етнічних меншин, зображуючи їх як потенційно нелояльних до держави або як загрозу єдності нації. І навпаки, опозиційні групи можуть використовувати ворожі висловлювання проти правлячої більшості чи загалом проти держави.

Релігійна динаміка також дуже помітна у мові ворожнечі, оскільки країна, де більшість населення є мусульманами-шиїтами, певні екстремістські наративи можуть увічнити мову ворожнечі проти мусульман-сунітів.

Такі групи, як бахаїти, християни та євреї, стикаються з різним ступенем дискримінації в Ірані. Офіційні наративи можуть називати бахаїтів шпигунами чи єретиками, варто також відмітити, що Іран не є світською державою.

Дискримінаційні настрої щодо етнічних груп, таких як араби, курди, белуджі та азербайджанці, можуть проявлятися у образливих виразах або

стереотипах. Офіційною мовою в Ірані є перська (фарсі). А неперські мови, якими розмовляє значна частина населення, зачасти маргіналізовані державою

Враховуючи насторожену позицію уряду Ірану щодо «західного культурного вторгнення», ворожість може бути спрямована проти західних ідеалів або стилю життя. Це може проявлятися як мова ворожнечі проти лібералів, секуляристів або будь-кого, кого вважають «надто західним».

Також було опубліковане дослідження згідно з яким є відомим, що уряд Ірану використовує онлайн-тролів і ботів для поширення пропаганди, яка може включати мову ворожнечі проти опозиційних діячів, західних країн або просто громадян власної держави. (Kargar S., Rauchfleisch A., 2019, с 10)

1.5 Теоретичні засади вивчення мови ворожнечі (на матеріалі сучасної перської мови)

Вивчаючи мову ворожнечі сучасною перською мовою слід враховувати кілька ключових теоретичних принципів:

1) Лінгвістичні принципи: Одним із основних теоретичних принципів у вивченні мови ворожнечі є лінгвістичний принцип він стосується того, як мова використовується для передачі ідей та ставлень. Це включає вивчення лексики, синтаксису та граматики мови, яка використовується у мові ворожнечі, а також семантичних і прагматичних аспектів мови. У контексті сучасної перської мови лінгвістичний аналіз може допомогти визначити моделі та структури мови ворожнечі, а також значення та наслідки різних слів і виразів.

2) Соціологічні принципи: Важливим теоретичним принципом у вивченні мови ворожнечі є соціологічний принцип. Соціологічні принципи стосуються соціальних і культурних факторів, які формують продукування та сприйняття мови ворожнечі. Це включає вивчення соціальних, економічних і політичних контекстів, у яких виникає мова ворожнечі, а також соціальних ідентичностей і групової динаміки, які лежать в основі мови ворожнечі. У контексті сучасної перської мови соціологічний аналіз може допомогти визначити соціальні та

культурні фактори, які сприяють створенню та поширенню мови ворожнечі, а також її соціальні наслідки.

3) Психологічні принципи: Третім важливим теоретичним принципом у вивченні мови ворожнечі є психологічний принцип, який пов'язаний з когнітивними та емоційними процесами, що лежать в основі створення та сприйняття мови ворожнечі. Це включає вивчення мотивації, поглядів і переконань осіб, які створюють мову ворожнечі, а також психологічний вплив мови ворожнечі на її об'єкти. У контексті сучасної перської мови психологічний аналіз може допомогти визначити психологічні чинники, які сприяють виникненню та сприйняттю мови ворожнечі, а також психологічний вплив мови ворожнечі на її об'єкти.

4) Правові принципи: Правові принципи є важливим теоретичним принципом у вивченні мови ворожнечі та стосуються правових рамок і норм, які регулюють мову ворожнечі, включаючи закони та нормативні акти, міжнародні стандарти прав людини та судові рішення. У контексті сучасної перської мови правовий аналіз може допомогти визначити правові рамки та норми, які регулюють мову ворожнечі, а також проблеми та можливості для правового втручання у випадках мови ворожнечі

Також до другорядних принципів можна віднести соціолінгвістику, розуміючи, як мова ворожнечі проявляється в різних соціальних контекстах і як вона може підтримувати або кидати виклик суспільним нормам, можна отримати уявлення про її функції та наслідки.

Прагматика фокусується на контексті, у якому використовується мова. Вивчення мови ворожнечі через прагматичну призму допомагає визначити приховані значення, наміри чи конотації, які не викладені явно в дискурсі.

Дуже важливо підходити до мови ворожнечі з точки зору розуміння та поваги її культурного, історичного та суспільного контексту. Принцип, похідний від антропології, культурний релятивізм нагадує вченим уникати етноцентризму і натомість прагнути до розуміння явищ у межах їх корінного контексту.

Також важлива історична лінгвістика, що включає розуміння історичної еволюції перської мови та того, як певні терміни або форми риторики еволюціонували з часом. Зрозумівши ці зміни, дослідники можуть розпізнати глибоку вкоріненість певних упереджених дискурсів або появу нових форм мови ворожнечі.

Враховуючи розвиток цифрових медіа та їхню роль у поширенні мови ворожнечі, застосування теорії медіа може бути корисним. Це включає розуміння алгоритмів, механізмів вірусності та ехокамер, які можуть позитивно впливати на мову ворожнечі в епоху цифрових технологій.

Застосовуючи психолінгвістичні принципи, науковці можуть отримати уявлення про когнітивний вплив мови ворожнечі як на мовця, так і на слухача. Також варто згадати, про нормативні теорії, вони стосуються питань моралі, етики та норм. Враховуючи, що мова ворожнечі часто межує між свободою слова та деструктивним впливом, розуміння її етичних наслідків має вирішальне значення.

Висновки до розділу 1

Перший розділ пропонує поглиблений аналіз мови ворожнечі, охоплюючи її історичний розвиток, визначення, правові аспекти та культурні відмінності.

Були проаналізовані історичний контекст боротьби з мовою ворожнечі у різні епохи. Було визначено, що мова ворожнечі по-різному визначається в юридичному, лексичному, науковому та практичному контекстах, як правило, як вираження, які пропагують ненависть на основі расової, етнічної, релігійної чи іншої нетерпимості. У розділі розглядається проблема балансу між свободою слова та запобіганням ненависті та насильству.

Аналіз юридичних перспектив та міжнародних стандартів заглиблюється в те, як різні країни та міжнародне законодавство вирішують проблему мови ворожнечі, зосереджуючись на її криміналізації, проблемах правового визначення та різноманітному застосуванні та тлумаченні в різних юрисдикціях.

Особлива увага приділяється сприйняттю та визначенню мови ворожнечі в різних культурах, зосереджуючись на перській мові та іранському контексті, підкреслюючи необхідність детального розуміння через культурні, релігійні та політичні відмінності.

Також була обговорена роль Інтернету та соціальних медіа в поширенні мови ненависті, а також проблеми модерування онлайн-контенту та баланс між свободою слова та запобіганням шкоди.

Були викладені теоретичні основи, що виступають за мультидисциплінарний підхід до вивчення мови ворожнечі, що включає лінгвістику, соціологію, психологію та право, і наголошує на важливості врахування історичного, культурного та соціального контексту.

РОЗДІЛ 2. ФОРМИ, ТЕМИ, ВАРІАЦІЇ, МОВНІ ЗАСОБИ ТА ШАБЛони У МОВІ ВОРОЖНЕЧІ

2.1. Форми мови ворожнечі

Загалом можемо виділити 3 форми мови ворожнечі:

1. *Лінгвістичні*
2. *Символічні*
3. *Зображувальні*

Лінгвістична форма мови ворожнечі загалом складається з принизливих фраз, які спрямовані на певні етнічні, релігійні чи інші групи.

Наприклад, певні ярлики можуть використовуватися для стереотипів або приниження афганців, курдів, арабів чи інших груп меншин. Також перська мова, багата на прислів'я, може мати ідіоми, що ґрунтуються на історичних чи культурних упередженнях. Хоча деякі ідіоми з часом втратили свої початкові упереджені конотації, вони все ще можуть використовуватися як засіб вираження мови ворожнечі. Через спосіб побудови речень або наголос на певних словах може передати приховану ворожість, використання пасивного стану для вказівки на властиву групі негативну рису, а не приписування конкретної дії окремій особі.

Лінгвістичні форми мови ворожнечі будь-якою мовою, включно з перською, часто обертаються навколо принизливих термінів, упереджених ідіоматичних виразів і специфічних структур речень, які передають упередження, зневагу чи ненависть до певної групи. (Baker, C. Edwin, 2012, с 76)

Детальний аналіз лінгвістичної форми мови ворожнечі у перській мові з прикладами буде подано нижче:

Зневажливі терміни - конкретні слова чи ярлики можна використовувати, щоб висміяти, принижувати чи створювати стереотипи груп за етнічною приналежністю, релігією, статтю чи іншими ознаками. Як приклад термін «افغان» (афганець) іноді використовувався в принизливій манері в Ірані, не лише для

позначення національності, але й для стереотипізації та дискримінації. У цьому контексті це слово не використовується для справжнього посилення на когось із Афганістану, а для того, щоб образити когось, натякаючи на те, що вони некультурні чи відсталі.

Звісно можна передати через мовні структури. Через спосіб побудови речень перською мовою можна передавати упереджений погляд на щось або когось. Прикладом може слугувати використання конструкції «همیشه» (завжди) з узагальненням про групу. Наприклад, «کردها همیشه دیر می آیند» (Курди завжди запізнюються) це принизливе узагальнення, яке означає, що всі курди зазвичай спізнюються. Пасивні конструкції також можна використовувати для опосередкованого звинувачення або натякання на негативні характеристики без прямої вказівки. Прикладом може бути «این کار توسط برخی انجام شد» (цей вчинок здійснила якась імовірна група), натякаючи на негативний вчинок без прямої вказівки відповідальності групи.

Прикметники можуть використовуватися, щоб непомітно або відверто передати упередження, послідовне використання «ترسو» (боягузливий) або «پست» (низький) для опису певної групи чи її членів є способом використання мовних засобів для приниження та образи.

Глузливі діалекти чи акценти - перська, має різноманітні діалекти. Висміювання або імітація діалектів у принизливій формі є прикладом упередження стосовно цих діалектів. Висміювання діалектів мазандарані чи гілакі шляхом перебільшення їхнього акценту в жартах чи оповіданнях, натякає на те, що носії цих діалектів є менш освіченими.

Символічні форми мови ворожнечі – це невербальні та візуальні сигнали, які використовуються для передачі презирства чи ненависті до певної групи. Ці символи можуть бути культурно специфічними, нести значення, які можуть бути неочевидними стороннім.

До символічних форм мови ворожнечі можемо віднести :

Зловживання національною та історичною символікою: Фаравахар (فروهر) -емблема зороастрійської спадщини часто асоціюється з поняттям добрих думок, добрих слів і добрих справ. Але іноді воно використовується націоналістичними групами для символізації расової чистоти, таким чином можливе використання цього символу задля маргіналізації етнічних меншин в Ірані. Лев і Сонце (شیر و خورشید) колись символ на національному прапорі асоціювався з монархією, тепер його використання може вказувати на монархічні ухили або опозиційні думки щодо Ісламської Республіки. При використанні в певних контекстах це може сприйматися як образа поточної урядової системи.

Карикатури на культурний одяг або звичаї: традиційний одяг, такий як тюрбан, коли його перебільшують у політичних карикатурах, може бути націленим на священнослужителів у спосіб, який є неповагою до духовенства в цілому.

Жест підняття великого пальця вгору вважається грубістю в Ірані, і його використання може бути навмисно провокаційним.

Також символи, пов'язані з мовою ворожнечі, можуть незаконно наноситися на об'єкти власності, часто націлюючись на видні місця задля ображення релігійних чи етнічних меншин. Як приклад можна навести графіті, які оскверняють або спотворюють символи, важливі для віри бахаї, яка є релігією меншини в Ірані.

У епоху цифрових технологій мова ворожнечі може поширюватися через неправильне використання культурної та релігійної іконографії в мемах і зображеннях у соціальних мережах. Мем може зловживати перською каліграфією, шанованим видом мистецтва, щоб вписувати принизливі терміни чи фрази, таким чином зневажаючи мистецтво та орієнтуючись на групу чи окрему людину. Фотографії культурних чи релігійних лідерів можуть бути змінені, щоб включити символи ненависті або поставити цих діячів у компрометуючі чи неповажні ситуації.

Зображення як форма мови ворожнечі охоплює використання зображень, ілюстрацій, мемів, відео та інших візуальних засобів для передачі повідомлень ненависті чи дискримінації. У контексті перськомовного світу такі образи можуть спиратися на культурні, релігійні, етнічні та політичні теми. Саме ця форма є особливо «потужною», оскільки вона може швидко викликати емоції та легко поширюється через соціальні мережі та інші цифрові платформи.

Як приклад зображувальної форми можна навести :

Політичні карикатури , які можуть перебільшувати фізичні риси чи культурний одяг певних етнічних груп (наприклад, арабів, курдів чи афганців, які проживають в Ірані), щоб представити їх як дурних, жадібних або відсталих, посилюючи негативні стереотипи. Карикатура може зобразити азербайджанських мігрантів із перебільшеними рисами обличчя, які працюють на чорній роботі або перебувають у неприємних ситуаціях, що свідчить про те, що вони не заслуговують на повагу.

Зображення політичних лідерів або релігійних діячів можна обробити в фотошопі, щоб показати їх у компрометуючих чи принизливих ситуаціях, або їхні обличчя можна накласти на тварин або в іншому принизливому контексті. Наприклад обличчя іранського політичного діяча, відфотошоплене на свині, яка вважається нечистою в ісламі, щоб образити характер або політику особи.

Меми взагалі можна віднести до найбільшого прикладу, бо саме вони є вірусними, легкими для розповсюдження, мають дуже велику варіативність. Її автори мемів майже не обмежуються темами якими можна пропагувати мову ворожнечі, у іранському прикладі меми можуть містити перське письмо, іконографію чи історичних діячів, задля висміювання або приниження певної ідеології, політичного руху чи етнічних груп.

Агітаційні плакати чи графіка можуть використовувати образи агресивності чи насильства для зображення ідеологічних опонентів, часто із супровідним текстом, який підсилює повідомлення ненависті чи підбурювання.

Графіка, що зображує євреїв у вигляді підступної змії чи монстра, асоціюючи їх із обманом, злом чи п'ятою колоною.

Відеоконтент, особливо коли ним маніпулюють або виривають його з контексту, можна використовувати для поширення мови ворожнечі, зображуючи окремих осіб або групи в хибному та негативному світлі.

Як приклад діпфейк відео - вибірково відредаговане відео, яке створює враження, ніби лідер спільноти говорить щось образливе, хоча насправді повний контекст його промови не надається.

Звичайно саме у цій формі мови ворожнечі, можливо знайти найбільше прикладів, які можуть в себе також включати фотографії, графічні зображення в особливості зображення які можуть стосуватись неповаги до ісламу, або релігійних символ, наприклад фотографії чи відео спалення Корану чи осквернення інших священних символів ісламу.

«Найзручніше» те що саме цей вид можна розповсюджувати через різні платформи, такі як Instagram, Twitter, Telegram та інші соціальні медіа-платформи, популярні серед персьомовної спільноти. Оскільки такі образи можуть бути дуже шкідливими, а зважаючи на можливості поширення, вірусність та взагалі масштаби у порівнянні з вищезгаданими формами боротьба з такою формою мови ворожнечі є найскладнішою та потребує детальної праці зі способами виявлення та способами модерації такого виду контенту.

2.2 Повторювані теми, варіації та контекстуальні фактори, які впливають на вираження мови ворожнечі перською мовою.

У контексті перського інформаційного простору на прояви ворожнечі можуть впливати різноманітні повторювані теми, варіації та контекстуальні фактори, які формують їх прояв і вплив. Розуміння цих елементів має вирішальне значення для розпізнавання, аналізу та усунення основних причин і нюансів мови ворожнечі в суспільстві.

Повторювані теми:

- *Етнічні та конфесійні розбіжності*

Ворожнеча часто виникає через глибоко вкорінені етнічні та конфесійні розбіжності. Наприклад, напруга між шіїтами та сунітськими меншинами або між етнічними персами та такими групами, як курди, азербайджанці та белуджі.

- *Політичне інакомислення та врядування*

Політичний ландшафт в Ірані часто викликає ворожнечу в дискурсі, особливо щодо таких питань, як права людини, управління державою та міжнародні відносини.

- *Культурна перевага*

Деякі сегменти спільноти можуть поширювати ідеї культурної чи національної вищості, які можуть проявлятися у принизливих виразах щодо сусідніх культур чи груп іммігрантів.

- *Стать і сексуальність*

Традиційні погляди на гендерні ролі та сексуальність можуть призвести до проявів ворожості до активістів прав жінок, ЛГБТК+ спільноти чи тих, хто кидає виклик суспільним нормам.

Щодо варіацій можна виділити:

- *Регіональні відмінності*

Вирази ворожості можуть суттєво відрізнятися залежно від регіону, відображаючи місцеві історичні образи, соціально-економічні умови та культурні відмінності всередині більшої перськомовної спільноти. Наприклад у більш космополітичних регіонах, таких як Тегеран, мова ворожнечі проявляється більш тонкою, закодованою мовою, тоді як у сільській чи менш урбанізованій місцевості вона може бути більш відкритою та прямою.

- *Мова та діалекти*

Різноманітність діалектів також може впливати на прояви ворожості. Використання певних термінів або фраз може бути особливо образливим на одному діалекті, але не на іншому.

- *Онлайн проти офлайн*

Засіб спілкування (онлайн-соціальні платформи проти традиційних ЗМІ) впливає на те, як виражається ворожість. Наприклад, онлайн-анонімність часто посилює інтенсивність і жорстокість таких виразів. Взяти за приклад мему, хештеги та вірусний контент які майже миттєво можуть ширитися платформами.

Серед контекстуальних факторів домінуючими є:

- *Історичний контекст*

Історичні стосунки між різними етнічними та релігійними групами в Ірані та сусідніх країнах мають глибокий вплив на сучасні прояви ворожнечі. Наприклад між персами та сусідніми арабськими країнами часто є джерелом сучасної мови ворожнечі. Й звично цей контекст відображений в мові та образах мови ворожнечі.

- *Суспільно-політичний*

Вибори, політичні реформи, міжнародні санкції та інші події можуть слугувати спалахом для загострення проявів мови ворожнечі. Після виборів або впровадження суперечливих законів може спостерігатися сплеск ворожих висловлювань, коли окремі фрази чи гасла стають спалахом ширшого соціального та політичного невдоволення.

- *Культурний*

Ворожість часто виражається через призму культурних норм і табу, які диктують, що вважати образливим або принизливим.

- *ЗМІ*

Спосіб представлення груп у засобах масової інформації може підтримувати стереотипи та впливати на форму та частоту ворожих висловлювань.

- *Законодавство та межі свободи слова*

Закони, що регулюють вираження думок і цензуру, відіграють важливу роль у формуванні того, як мова ворожнечі виражається та як з нею борються в публічній сфері. Пряма закономірність між поведінкою в Інтернеті, регулюванням ЗМІ та межами дозволеного мовлення безпосередньо впливають як на форму, так і на відкритість ворожих висловлювань.

- *Вплив зовнішніх сил*

Міжнародні відносини та вплив іноземних держав можуть вплинути на прояви ворожості, особливо коли вони включають звинувачення в шпигунстві, культурному імперіалізмі чи політичному втручанні. Мова ворожнечі може виражатися через теорії змови або звинувачення у зраді, які посиляються на історичне втручання іноземних держав, таких як Великобританія або США.

Усі ці теми та варіації будуть більш детально розглянуті у подальшій роботі, де ми зможемо класифікувати мову ворожнечі та показати наочні приклади.

2.3 Синтаксис та структура мови ворожнечі.

Синтаксис і структура мови ворожнечі перською, може використовувати різні мовні конструкції. Ці синтаксичні елементи за своєю суттю не є негативними, але ними можна маніпулювати з метою розпалювання ворожнечі.

Імперативи. Використання імперативів може проявлятися через прямі накази, які відображають агресію або закликають до насильницьких чи образливих дій.

Як приклад : «این‌ها را از کشور بیرون کنید!» (Вигнати їх з країни!)

Пасивні конструкції. Пасивні конструкції використовуються для узагальнення звинувачення або натяку на дію без уточнення виконавця, що робить висловлювання більше про ціль, ніж про злочинця.

Приклад: «به این‌ها حمله شده است» (На цих [людей] напали.)

Заперечні структури можуть використовуватися для заперечення ідентичності, прав або легітимності групи.

Приклад: «آن‌ها شایستگی تبعه این کشور بودن را ندارند» (Вони не заслуговують бути громадянами цієї країни.)

Умовні речення можуть припустити, що присутність або дії групи матимуть негативні наслідки.

Приклад: «اگر این‌ها نباشند، مشکلی وجود نخواهد داشت» (Якби їх тут не було, не було б проблем.)

Риторичні запитання, через непрямі звинувачення які вказують на те, що цільова група несе відповідальність за соціальні чи економічні проблеми, без прямого вказівки на це.

Приклад: «چرا باید به آن‌ها اجازه داد که اینجا بمانند؟» (Чому їм дозволено залишатися тут?)

Підрядний зв'язок може виражати побажання або бажання змінити ситуацію, пов'язану з цільовою групою.

Приклад: «کاش از این محله بروند» (Я б хотів, щоб вони покинули цей район.)

Через вигуки можливо передавати сильні емоції презирства. Також повторення певних фраз або структур для посилення негативного повідомлення.

Приклад: "دروغ می‌گویند، فریب می‌دهند، می‌دزدند" (Брешуть, обманюють, крадуть.)

2.4 Мовні засоби та шаблони які використовуються для вираження мови ворожнечі.

У мові ворожнечі використовуються різні мовні засоби та шаблони. Дослідження під назвою «Hate Lingo: A Target-based Linguistic Analysis of Hate Speech in Social Media» дає зрозуміти ці закономірності.

Дослідження розрізняє дві форми мови ворожнечі: спрямовану, яка є більш особистою, неформальною та безпосередньо атакує ціль з гнівом і авторитетною мовою, і узагальнену, яка часто спрямована на групу та використовує смертоносну та релігійну мову, а також терміни, які вказують на великі такі величини, як «мільйон» і «багато».

Цей аналіз показує, що спрямована мова ворожнечі є менш аналітичною, більшою мірою керованою емоціями та прагне домінувати, тоді як узагальнена мова ворожнечі використовує широкі, катастрофічні терміни для дегуманізації цілих груп. Патерни виявляють навмисні дії, заяви, що перешкоджають діям цілі, і слова, які впливають на авторитет і вплив цілі.

Щоб пом'якшити мову ворожнечі, розробляються автоматизовані засоби виявлення, які використовують такі функції, як аналіз настроїв, лексичні ресурси, лінгвістичні та психолінгвістичні особливості та інші характеристики, керовані даними.

Мета полягає в тому, щоб ефективніше ідентифікувати та класифікувати мову ворожнечі, розуміючи її нюанси лінгвістичних та емоційних особливостей. Визначення мови ворожнечі, прийняте для цих досліджень, узгоджується з попередньою літературою та політикою соціальних мереж, зосереджуючись на «прямих і серйозних нападах на будь-яку захищену категорію людей» на основі таких вроджених характеристик, як раса, етнічна приналежність, релігія, стать тощо.

Продовжуючи дослідження мовних засобів і шаблонів, які використовуються для вираження мови ворожнечі, ми виявили, що мову ворожнечі можна класифікувати за інтенсивністю, починаючи від незгоди та стереотипів і закінчуючи прямим підбурюванням до насильства та смерті. Шкала інтенсивності ненависті класифікує їх на шість категорій:

- **Звичайна незгода:** незгода з ідеями чи переконаннями групи, що може включати риторику «ми проти них».
- **Виділення негативних дій:** пов'язування ненасильницьких негативних дій із сторонньою групою, як-от крадіжка або вихід із події.
- **Негативні характеристики або образи:** висунення внутрішніх претензій щодо групи, не обмежуючись діями.
- **Дегуманізація:** надзвичайно негативна характеристика, яка позбавляє групу людських якостей.
- **Буквальне та метафоричне насильство:** пропаганда несмертельного насильства проти груп.
- **Підбурювання до насильства зі смертельними наслідками:** риторичне посилення на сторонніх груп як на вбивць, пропагування насильства проти них зі смертельними наслідками.

Розуміння цієї динаміки має вирішальне значення, оскільки вона може служити раннім попередженням про посилення та ескалацію мови ворожнечі, яка часто відображає глибокі політичні зміни, які дозволяють такому висловлюванню поширюватися. Моніторинг цих ознак є ключовим у запобіганні реальній шкоді, яку може спричинити мова ворожнечі.

Обговорюючи мову ворожнечі в контексті будь-якої мови, включно з перською, важливо розуміти конкретні лінгвістичні інструменти та шаблони, які можуть використовуватися.

Приклади інструментів та шаблонів характерних перській мові :

У перській, як і в багатьох мовах, можуть використовуватися певні слова чи фрази, які здаються нешкідливими, але мають вторинне, приховане значення, зрозуміле лише певним групам. Їх можна використовувати для тонкої передачі упереджених поглядів, не привертаючи уваги тих, хто не входить до цієї групи.

У публічному дискурсі може використовуватися такий термін, як «спеціальні міські проекти» «پروژه‌های شهری ویژه» який може здатися доброзичливим, але в

конкретному контексті може стосуватися зусиль джентрифікації, яка витісняє мешканців з нижчими доходами з районів міста, а зачасти представників етнічних меншин.

Дисфемізми є протилежністю евфемізмам, і в перській мові це може передбачати використання грубої мови або термінів, які культурно відомі як образливі. Вони можуть використовуватися, щоб виразити презирство або дегуманізувати людей на основі різних ознак, таких як етнічна приналежність, релігія чи стать.

Економічний дискурс може використовувати такий термін, як «лінивий» «تنبل» у широкому сенсі, щоб описати стереотип про певну соціально-економічну групу, без чіткої назви групи.

Перська мова може використовувати певні прикметники або фрази, які несправедливо класифікують групу людей, малюючи їх широким пензлем на основі стереотипів. Це може включати приписування негативної поведінки чи характеристик усім членам групи на основі дій меншості з них.

Перська мова може використовувати певні прикметники або фрази, які несправедливо класифікують групу людей, малюючи їх широким пензлем на основі стереотипів. Це може включати приписування негативної поведінки чи характеристик усім членам групи на основі дій кількох.

Дегуманізуюча мова включає слова чи фрази, які порівнюють людей із тваринами чи предметами, натякаючи на те, що вони є меншими, ніж люди. У перській мові, як і в багатьох інших мовах, є терміни, які, якщо їх використовувати в певному контексті, можуть позбавити людей людяності та звести їх до стереотипів чи карикатур.

« این افراد مانند گروهی هستند که به فضای ما هجوم می آورند » метафорично порівнюючи групу з комахами, це речення має дегуманізуючий відтінок.

Мова виключення «ми проти них» створює розрив між внутрішньою групою та сторонньою групою. Носії перської мови можуть використовувати спеціальні

терміни, які підкреслюють відмінності та створюють відчуття ненависті, що часто призводить до маргіналізації іншої групи.

«شهروندان واقعی به زبان فارسی صحبت می‌کنند» це може бути твердження, яке означає, що ті, хто не розмовляє перською мовою, не є частиною «внутрішньої групи» і є чимось меншим, ніж повноправним членом суспільства.

Також варто згадати про мову, що нагнітає страх та паніку. Використання такої мови, яка викликає страх щодо певної групи людей, є поширеним інструментом в мові ворожнечі. У перській мові це може приймати форму перебільшення загроз національній безпеці, культурній цілісності чи громадському здоров'ю, які приписуються певним групам.

Твердження схожі на «اگر اجازه دهیم ستون پنجم رشد کند، روش زندگی ما در خطر است» може бути способом посіяти паніку і страх у суспільстві щодо змін без використання прямих образ.

Іронія та сатира часто використовуються в перській мові для критики, але вони також можуть використовуватися для висміювання та приниження. Це може передбачати висвітлення серйозних проблем, з якими стикаються певні групи, або використання гумору як прикриття для поширення шкідливих стереотипів.

Окремо від цих мовних засобів, я хочу винести такі категорії як :

Зневажлива мова:

Використання принизливих термінів і образ, щоб принизити гідність і приниження окремих осіб або груп на основі їхньої релігії, етнічного походження, раси, статі чи інших ознак.

Приклад: називати когось «کافر» (невірний), «نجس» (нечистий) або вживати принизливі слова, як-от «مغیبت» (огидна), щоб дегуманізувати цю людину.

Стереотипи та узагальнення:

Використання негативних стереотипів і широких узагальнень для опису певної групи, часто на основі припущень і упереджень.

Приклад: широкі заяви на зразок «همه عربها خیانتکارند» (Усі араби — зрадники) або «تمامی افغانها بی سوادند» (Усі афганці неграмотні).

Образи та словесні випади:

Прямі образи та словесні напади на окремих осіб або групи за допомогою образливих і образливих слів.

Приклад: використання образ на кшталт «تو یک حیوان ناپاک هستی» (Ти брудна тварина) або опис когось як «این مرد یک روان فریب است» (Цей чоловік маніпулятор).

Погрози та підбурювання до ненависті:

Висловлювання погроз або підбурювання до заподіяння шкоди окремим особам або групам, заохочення насильства чи дискримінації.

Приклад: заяви на кшталт «باید همه غربیها را از بین ببریم» (Ми повинні знищити всіх жителів Заходу) або

«بهتر است که تمامی همجنسگرایان کشته شوند» (Краще, якщо всіх гомосексуалістів уб'ють)

Насмішки та глузування:

Висміювання та висміювання окремих осіб або груп, щоб принизити їх.

Приклад: використання саркастичних зауважень на зразок «چه تمثیل باور نکردنی» (Яка неймовірна аналогія!) саркастично висміювати чинось точку зору.

Обман і маніпуляції:

Використання неправдивої інформації або маніпулювання емоціями для посилення ненависті.

Приклад: поширення чуток на зразок «تمامی ارمنیان اشغالگرند» (Усі вірмени є окупантами) або використання методів пропаганди для впливу на громадську думку та розпалювання ненависті.

Звісно можна більш точніше описати лінгвістичні інструменти та шаблони, які використовуються для вираження мови ворожнечі перською мовою з деякими явними прикладами :

Пейоративна лексика:

До пейоративної лексики зараховують слова і словосполучення, які виражають негативну оцінку чогось чи когось, несхвалення, осуд, іронію чи презирство, то ж сюди ми можемо віднести :

- *Етнічні образи:* такі терміни, як «تركزبان» (turkzabān) або «عربزاده» (arabzādeh), можуть використовуватися принизливо проти людей турецького чи арабського походження, які живуть в Ірані, щоб натякати, що вони некультурні або відсторонені.
- *Соціально-економічне обмеження:* такі слова, як «بی شعور» (bi-sho'ur, безглуздий) або «عقبمانده» (aghb-mānde, відсталий) можуть використовуватися для опису осіб із сільської місцевості чи нижчого соціально-економічного становища.

Морфологічні зменшувальні:

Проявляється через інфантилізацію груп - використання зменшувально-пестливого суфікса «چه-» (-che) для приниження або інфантилізації, наприклад «کوچولو» (kuchulu, маленький) у контексті, який натякає на слабкість або незначність.

Гіперболічний синтаксис:

Зазвичай гіперболічний синтаксис можна побачити у ситуаціях перебільшення рис, такі фрази, як «همه شون دزدان» (hame-shun dozdan, усі вони злодії), щоб гіперболічно звинуватити цілу групу в злочинності.

Риторичні метафори:

Риторичні метафори можна прослідити через дегуманізуючі порівняння використання таких метафор, як «مثل حیوان» (mesle heyvān, як тварини), щоб

дегуманізувати групу, або «مار و عقرب» (mār-o-aqraḅ, змії та скорпіони), щоб асоціювати їх з обманом або небезпекою.

Саркастична прагматика:

Може проявлятися методом саркастичної похвали, сказати щось на зразок "«خیلی بافرهنگن!»» (вони такі культурні!) із саркастичним тоном, щоб насправді означати протилежне.

Наративний дискурс:

Створення наративів, які завжди зображують певну групу як «лиходія» в соціальних чи економічних питаннях, створюючи однобічний, негативний образ.

Неправильне використання поезії:

Наприклад взяття рядків у поетів, таких як Хафез чи Сааді, і перекручування їх, щоб передати повідомлення про відчуження чи презирство до певної спільноти.

Культурна символіка:

Наприклад використання релігійних символів або мови у спосіб, який є неповагою до віри інших, наприклад осквернення зображень або текстів, які мають священну цінність в ісламі чи інших релігіях, присутніх в Ірані.

Соціолінгвістичне глузування:

Висміювання акценту етнічних груп, таких як лури чи гіланці, шляхом перебільшення їхніх моделей мовлення в жартах чи засобах масової інформації, натякаючи на те, що їхня манера говорити комічна чи неправильна.

Висновки до розділу 2

Другий розділ містить ретельний аналіз мови ворожнечі, зокрема в контексті перської мови та її культурних нюансів.

Були проаналізовані форми мови ворожнечі, в особливості лінгвістична форма, символічна форма та форма зображень, наведені короткі пояснення до кожної з форм та зроблений огляд особливостей форм мови ворожнечі.

Також були розглянуті повторювані теми та контекстуальні фактори, серед яких можна виділити зосередження на етнічних і релігійних відмінностях, питання, пов'язані з політичним інакомисленням, державним управлінням і міжнародними відносинами. Уявлення про культурну або національну вищість, що призводять до принизливих виразів на адресу сусідніх культур або іммігрантів. Ворожнеча, пов'язана з традиційними поглядами на гендерні ролі та сексуальність, що впливає на активістів прав жінок і ЛГБТК+ спільноту.

Був проведений аналіз мовних структур мови ворожнечі: Аналіз синтаксису та структур, включаючи використання імперативів, пасивних конструкцій, заперечних структур, риторичних запитань та окличних речень для розпалювання мови ворожнечі.

Розглянуті мовні інструменти і моделі, пейоративна мова, дисфемізми, прикметники і дегуманізуюча мова. Мова ворожнечі класифікується на шість рівнів інтенсивності: від легкої незгоди до прямого підбурювання до насильства, що має вирішальне значення для раннього попередження та запобігання.

Вцілому у розділі були розглянуті форми, теми та лінгвістичні структури мови ворожнечі в перському культурному контексті. Підкреслюється критична роль мови в розпалюванні ненависті та потенціал ескалації, наголошується на необхідності пильного моніторингу та проактивної реакції.

РОЗДІЛ 3. КЛАСИФІКАЦІЯ, РИТОРИКА ТА ТАКТИКА МОВИ ВОРОЖНЕЧІ

3.1. Класифікація мови ворожнечі за типом

Цей розділ хотілося б розпочати саме зі спроб класифікувати мову ворожнечі. Дослідження "Pars-HAO: Hate Speech and Offensive Language Detection on Persian Social Media Using Ensemble Learning" розглядає потребу в дослідженні виявлення мови ворожнечі перською мовою.

Дослідження представило набір даних під назвою Pars-HAO, що містить 8013 твітів, ідентифікованих за допомогою підходу на основі ключових слів зі сторінок, схильних до ворожнечі. Твіти були розділені на три категорії та позначені трьома анотаторами. Щоб проаналізувати ці дані, у дослідженні було використано комбінацію моделей машинного навчання: CNN, SVM і LR з технікою ансамблевого навчання Hard Voting для покращення ефективності класифікації. Ця методика досягла макропоказника F1 у 68,76%, що вказує на успішний метод виявлення мови ворожнечі перською мовою.

Дослідження Pars-HAO спеціально класифікує мову ворожнечі в перських соціальних медіа на три категорії, хоча в тексті дослідження не вказано, що це за категорії. Як правило, така класифікація може включати такі категорії, як образлива лексика, образлива лексика та груба ворожнеча, яка може включати погрози або підбурювання до насильства. Використання в дослідженні підходу на основі ключових слів свідчить про те, що класифікація, ймовірно, залежить від певних ключових слів і фраз, які, як відомо, асоціюються з мовою ворожнечі в контексті дискурсу перських соціальних мереж. Здебільшого це дослідження не є лінгвістичним, а звісно представляє собою дослідження у сфері ансамблей моделей машинного навчання. Але воно наочно ілюструє кількісну характеристику та приклади платформ для розповсюдження мови ворожнечі у перській мові, про що буде йти мова у наступному розділі даного дослідження.

Якщо починати досліджувати мову ворожнечі безпосередньо через лінгвістичну парадигму то однією з перших класифікацій ми можемо виділити :

- **Класифікацію за цільовою групою**

Яка буде також поділена на підкатегорії :

1. **Расова та етнічна мова ворожнечі.**
2. **Релігійна мова ворожнечі.**
3. **Політична мова ворожнечі.**
4. **Гендерно зумовлена мова ворожнечі.**
5. **Мова ворожнечі щодо сексуальної орієнтації.**
6. **Мова ворожнечі щодо людей з інвалідністю.**
7. **Класова мова ворожнечі.**

Розпочати варто з першої. **Расова та етнічна мова ворожнечі** стосується висловлювань, які принижують, ображають або дегуманізують окремих осіб або групи на основі їхньої расової або етнічної приналежності — категорії ідентичності, пов'язаної зі спільними культурними традиціями, мовою, спадщиною та походженням. Ця форма мови ворожнечі є особливо шкідливою, оскільки вона спрямована проти основних аспектів особистості людини, які зазвичай є джерелом гордості та спільноти.

Расова та етнічна мова ворожнечі – це будь-яка форма спілкування, яка :

- Розпалює ненависть, дискримінацію або насильство щодо окремих осіб або груп через їхнє расове або етнічне походження.
- Пропагує стереотипи, спрямовані на дискримінацію расової або етнічної групи.
- Приписує негативні характеристики цілій расі або етнічній групі.
- Прагне виключити або ізолювати расу або етнічну групу від соціального, політичного чи економічного життя суспільства.

У контексті перськомовних спільнот мова етнічної ненависті може проявлятися кількома способами:

Принизливі терміни або заяви, спрямовані проти етнічних меншин в Ірані, таких як курди, араби, азербайджанці чи белуджі. Наприклад, використання

терміну «سوسمارخور» (susmârxor), етимологія терміну походить від (سوسمار – ящірка) + (-خور, їд), що дослівно буде перекладене як ящероїд, у контексті мови ворожнечі може бути використане як, принизлива етнічна образа націлена на арабів.

Приклад мови ворожнечі націленої проти курдів: використання терміну «کولی» (koli, що означає циган) як принизливе посилання на курдів, проти афганських іммігрантів: називати афганських іммігрантів в Ірані «خرکی» (kharki, що означає схожі на осла), щоб натякати, що вони обтяжливі або нерозумні. Використання терміну «جهود» (johud) є аналогом нашого образливого терміну «жид» який використовується по відношенню до євреїв.

До прикладів расисткої мови ворожнечі можна віднести :

«سیاه پوست‌ها هیچ چیز ندارند، آنها باید به افریقا برگردند» «Чорношкірі нічого не мають, їм варто повернутися до Африки» твердження принижує та дегуманізує темношкірих людей через їхню расу та пропагує ідею сегрегації.

Аналіз цієї підкатегорії свідчить про те що, мова ворожнечі проти етнічних і расових меншин є проблемою в Ірані, де існує напруженість між різними етнічними групами, такими як перси, араби, курди, белуджі, євреї. Важливо розуміти що ця мова не тільки пропагується на вулицях у «суспільному» форматі, а також пропагандується використовуючи державні ЗМІ, ботоферми й т.д.

Друга підкатегорія, релігійна мова ворожнечі - це форма мови ворожнечі, спрямована спеціально на окремих осіб або групи на основі їхньої релігії, віросповідання чи духовних переконань. Вона може проявлятися щодо людей, які належать до різних релігійних груп або сект у межах однієї релігії, і часто характеризується образливою мовою, дегуманізацією, ненависною риторикою та закликами до відчуження чи насильства.

Релігійна мова ворожнечі передбачає будь-яку комунікацію, яка:

- Зневажає чи принижує релігію окремої особи чи групи.

- Заохочує упередження, дискримінацію або насильство щодо людей через їхню релігійну приналежність.
- Поширює хибні або шкідливі стереотипи щодо релігійних обрядів, переконань або прихильників.
- Спроби спровокувати інших на ненависть або дії проти окремих осіб чи груп на основі їхньої релігійної приналежності.

У перськомовному контексті це може включати, але не обмежуватися:

Мова ворожнечі між різними деномінаціями ісламу, як-от принизливі зауваження, зроблені деякими мусульманами-шиїтами на адресу сунітів, звертаючись до них такими термінами, як «وهابی» (vahabi, ваххабіти) у принизливому контексті, або навпаки.

Проти релігійних меншин можуть використовуватися негативні висловлювання. Особливо це стосується таких релігійних меншин як бахаїти, християни, євреї чи зороастрійці. Наприклад, бахаїти можуть бути помилково звинувачені в шпигунстві чи ересі за допомогою таких термінів, як «بهائیان نجس» (bahayan-e najes, натякаючи на нечистоту).

Звинувачення окремих осіб або груп у богохульстві з використанням таких термінів, як «مرتد» (murtad, відступник) або «کافر» (kafir, невірний), що може підбурювати до насильства та соціального остракізму.

«بهائیت را بدعت خطرناک و پیروان آن را مرتدانی شایسته مرگ می دانند.» - Бахаїти вважаються небезпечною ересю, а його послідовники — віровідступниками, гідними смерті.

При аналізі саме цієї підкатегорії варто відзначити, що члени клерикального правлячого істеблішменту Ірану з його шийтською ідентичністю часто виявляють зневагу до релігій меншин. Прихильники невизнаних релігій, які не користуються правовим захистом, особливо вразливі до нападів. Наприклад, провідні шийтські вчені та великі аятолли видали укази проти прихильників віри Ярсан.

Але мабуть найбільших «обертів» набирає мова ворожнечі стовно релігії Бахаї. Офіційна позиція іранського режиму полягає в тому, що віра Бахаї є «створеною людиною релігією» та політичним рухом, який маскується під духовну спільноту. У травні та червні 2016 року хвиля ненависних заяв проти громади бахаїтів, зроблених 169 релігійними, судовими та політичними лідерами, викликала осуд як з боку Спеціального доповідача з питань свободи релігії чи переконань, так і Спеціального доповідача з питань Ірану.

Оскільки найсвятіше місце бахаїтів знаходиться в Ізраїлі, в іранських ЗМІ віруючих цієї релігії постійно зображують як сіоністів або п'яту колону Ізраїлю.

Третя підкатегорія політична мова ворожнечі – це вид мови ворожнечі, спрямованої проти окремих осіб або груп на основі їхніх політичних переконань, приналежностей, дій чи ідеології. Це може бути особливо шкідливим у суспільствах із поляризованим політичним ландшафтом або де свобода слова знаходиться під загрозою. Іран у цьому є не виключенням.

Політична мова ворожнечі включає будь-яку форму спілкування, яка:

- Висловлює сильну ворожість до окремих осіб або груп через їхні політичні погляди, членство в партії або адвокатську діяльність.
- Заохочує або підбурює інших до дискримінації, переслідування або вчинення актів насильства щодо людей на основі їхньої політичної позиції.
- Поширює неправдиву інформацію або шкідливі стереотипи про політичні групи, часто з метою дискредитації або делегітимізації їхніх точок зору чи дій.
- Має на меті змусити замовкнути або маргіналізувати політичних опонентів, створюючи атмосферу страху чи образи.

У контексті Ірану політична мова ворожнечі може проявлятися кількома способами:

Проти політичних опонентів: використання зневажливих термінів, як-от «خائن» (хаен, зрадник) або «فتنهگر» (fatnegar, підбурювач) щодо тих, хто виступає проти правлячого уряду, або політичних дисидентів.

Партійна ворожнеча: позначення реформістських або прогресивних груп як «ضد انقلاب» (zad-e enqelab, антиреволюційних) або консерваторів як «استبدادی» (estebdadi, авторитарних) з наміром підірвати чи очорнити їхню позицію.

Посилання на осіб або групи лівих поглядів такими термінами, як «کمونیست» (komunist, комуніст) або «سوسیالیست» (sosialist, соціаліст) у принизливій формі, щоб асоціювати їх з історичними ворогами або натякати, що вони непатріотичні.

Проаналізувавши цю категорію, можна відзначити, що політична мова ворожнечі може суттєво вплинути на демократичний процес, пригнічуючи відкриті дебати, перешкоджаючи участі в політичному житті та закріплюючи розбіжності. Це також може призвести до політичного насильства і, в крайніх випадках, цілеспрямованих нападів на політичних діячів або їхніх прихильників.

У соцмережах особисті образи, лайка та підбурювальна риторика, спрямована на політичних опонентів. Звинувачення у «зрадах» чи «ворогах держави» за політичними пристрастями не є рідкістю в Ірані, хоча знову нагадати про те що іранський режим не є демократичним й вважається авторитарним. За індексом демократії у 2022 році Іран посідає 154 місце (Iran. *Bienvenue sur le site de Reporters sans frontières | RSF.*), а за індексом свободи преси 177 місце у 2023 році. (Democracy index. *Our World in Data*) З цього можна зробити логічний висновок про те що взагалі політичний дискурс контролюється в основному владою Ірану, й саме присутність держави у політичній мові ворожнечі є суттєвим фактором її використання й розповсюдження у перськомовному дискурсі.

Четверта підкатегорія гендерно зумовлена мова ворожнечі – це форма мови ворожнечі, спрямована проти осіб на основі їхньої статі, гендерної ідентичності чи гендерного самовираження. Це може проявлятися у вигляді

мізогінії, мізандрії або трансфобії, і часто перетинається з іншими формами дискримінації, такими як расизм і гомофобія.

Гендерно зумовлена мова ворожнечі охоплює будь-яку форму спілкування, яка:

- Принижує, ображає або погрожує особам на основі їхньої статі чи гендерної ідентичності.
- Закріплює стереотипи, які сприяють дискримінації певної статі.
- Пропагує або виправдовує гендерну нерівність чи насильство щодо гендерної групи.
- Має на меті залякати або змусити людей не брати участь у суспільному житті чи дискусіях через їхню гендерну приналежність.

Вона може включати :

Мізогінну мову ворожнечі, тобто використання таких термінів, як «زنزبادی» (zan-e ziadi, приблизно перекладається як «надмірно жіночна»), щоб натякати, що жінка надто емоційна чи ірраціональна, або «فمنیست» (feminist, феміністка) із принизливим відтінком для критики жінок, які виступають за свої права.

Трансфобна мова посилення на трансгендерних осіб з використанням нецензурних чи образливих з медичної точки зору неточних виразів або заперечення своєї гендерної ідентичності.

Мізандричну мову, хоч і рідше, це може включати принизливу мову, яка загалом малює чоловіків у негативному ключі, часто як реакційну позицію щодо широко поширеної мізогінії.

Прикладами такої мови ворожнечі може бути:

«زنان باید در آشپزخانه بمانند و وارد سیاست نشوند» - Жінки повинні залишатися на кухні і не втручатися в політику.

«زنان باید فقط خانه‌کار باشند و نقش اصلی‌شون توی آشپزی و تنظیم خانه باشه» - Жінки повинні бути тільки домогосподарками, і їхня головна роль повинна полягати в готуванні та веденні домашнього господарства.

«مردمی که از حقوق زنان حمایت می‌کنند، ضعیف و نامرد هستند» - Люди, які підтримують права жінок, слабкі та немужні.

Аналіз цієї категорії показує, що гендерно зумовлена мова ворожнечі має глибокий вплив, часто призводячи до психологічного стресу, соціальної ізоляції, а в тяжких випадках може перерости в гендерно зумовлене насильство. Це увічніює культуру дискримінації, перешкоджає зусиллям щодо гендерної рівності та може стримувати людей від повноцінної участі в суспільстві чи трудовому житті.

П'ята підкатегорія, мова ворожнечі щодо сексуальної орієнтації спрямована проти людей на основі їхньої сексуальної орієнтації, сексуальної поведінки чи сексуальних уподобань. Це форма мови ворожнечі, яка принижує, залякує та дискримінує людей через їх справжню чи уявну негетеронормативну сексуальну орієнтацію.

Мова ворожнечі щодо сексуальної орієнтації включає слова, які:

- Виражає презирство, упередження або огиду до людей через їхню сексуальну орієнтацію (наприклад, те, що вони геї, лесбійки, бісексуали).
- Заохочує або виправдовує відчуження, насильство чи дискримінацію щодо когось через їхню сексуальність.
- Поширює стереотипи або брехню, які негативно зображують негетеронормативну сексуальну орієнтацію.
- Прагне зневажити досвід чи ідентичність негетеросексуальних осіб, часто заперечуючи легітимність їхньої сексуальної орієнтації.

У перськомовному світі гомосексуалізм часто є табуйованою темою, а мова ворожнечі, заснована на сексуальності, може бути особливо жорстокою та шкідливою. Приклади можуть включати:

Гомофобні образи: використання таких термінів, як «همجنسگرا» (hamjens-gara, принизливий термін для гомосексуалістів) або «کونی» (kuni, образливий термін для геїв) у принизливій формі.

Підбурювання до насильства: промова, яка закликає завдати шкоди або покарати людей через їхню гомосексуальність, що часто виправдовується неправильним тлумаченням релігійних текстів.

Принизливі жарти та образи: жарти чи образи, які натякають на те, що негетеросексуальна орієнтація є ненормальною, ганебною або гідною насмішок.

Гомосексуальні особи регулярно зображуються в офіційних заявах і державних ЗМІ як «неприродні», «девіантні», «аморальні» або «хворі». Їх також звинувачують у змові в організованих Заходом змовах, спрямованих на підрив Ісламської революції або розбещення мусульманського населення

Таке ненависне ставлення до гомосексуалістів часто захищають і пропагують державні чиновники високого рівня, включаючи Верховного лідера. Вони також поширюються особами, які, теоретично, повинні заохочувати та захищати права людини, а також забезпечувати, щоб системи державної освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення країни були інклюзивними та справедливими.

Серед них, наприклад, голова Вищої ради з прав людини Ірану Мохаммад Джавад Ларіджані, його заступник генерального секретаря з міжнародних справ Казем Гаріб Абаді, регіональний директор ЮНЕЙДС Фардад Даруді та голова Асоціації підтримки пацієнтів із розладом гендерної ідентичності Мехді Сабері.

Загальний огляд різних типів ворожих або ненавистних зауважень, які іранські державні посадовці робили між 2011 і 2017 роками, щоб увічнити токсичне уявлення про те, що гомосексуальні люди менші люди, ніж інші.

Їхні зауваження зазвичай описують гомосексуальних людей як:

- Аморальних - غير اخلاقى
- Схожих на тварин - حيوانى
- Хворих - بيمار
- Західних імперіалістів - امپرياليست هاى غربى
- Контрреволюційних - ضد انقلاب
- Сіоністичних – صهيونيست

Шоста підкатегорія мова ворожнечі щодо людей з інвалідністю – це тип мови ворожнечі, спрямованої проти людей через їхні фізичні, розумові вади чи вади розвитку. Така мова ворожнечі може проявлятися через мову, яка принижує людей з обмеженими можливостями, ставить під сумнів їхню компетентність, висміює їхні умови або натякає, що вони є тягарем для суспільства.

Ворожі висловлювання щодо людей з інвалідністю включають будь-яку форму спілкування, яка:

- Висміює або принижує людей через їхні вади.
- Пропагує шкідливі стереотипи про людей з інвалідністю, натякаючи на те, що вони менш здібні або менш цінні.
- Заохочує дискримінацію, соціальну ізоляцію або насильство щодо людей з інвалідністю.
- Заперечує або применшує досвід людей з інвалідністю або виступає за їхню сегрегацію.

У персьомовному контексті мова ворожнечі щодо людей з інвалідністю може включати:

Зневажливу лексику, тобто використання таких термінів, як «كر» (kar, глухий), «لال» (lal, німий) або «کور» (kur, сліпий) як образи, натякаючи на те, що людина з такою вадою є меншою або має недоліки.

Може проявлятися у вигляді імітацій характеристик або симптомів інвалідності таким чином, щоб розважити інших за рахунок тих, хто має це захворювання.

Також можна згадати про жарти, у яких інвалідність використовується як головна лінія, що може увічнити стигматизацію та приховувати труднощі, з якими стикаються люди з обмеженими можливостями.

Включає фрази, які свідчать про те, що люди з обмеженими можливостями не є повноцінними учасниками суспільства або що їхнє життя не є таким цінним, як-от «بارى به هر جهت» (bāri be har jahat, тягар у всіх сенсах).

Мова ворожнечі щодо людей з інвалідністю може мати значний негативний вплив на життя людей з інвалідністю, впливаючи на їхню самооцінку, психічне здоров'я та соціальну інтеграцію. Це також може посилити суспільні бар'єри, які заважають людям з обмеженими можливостями отримати доступ до освіти, роботи та державних послуг.

Сьома й остання підкатегорія класова мова ворожнечі націлена на окремих осіб або групи на основі їхнього соціального класу, економічного статусу чи професії. Це форма дискримінації, яка принижує людей через їхнє уявне економічне становище в суспільстві та часто зміцнює соціальні ієрархії та економічну нерівність.

Класова мова ворожнечі включає мову, яка:

- Висміюється або знецінює людей через їхній нижчий чи вищий економічний статус, тип роботи чи рівень достатку.
- Пропагує стереотипи про соціальні класи, наприклад, бідні ледачі, а багаті жадібні.
- Заохочує дискримінацію людей за їх соціально-економічним походженням.
- Розпалює образи або презирство до певного класу, що призводить до соціального розколу та конфлікту.

У перській мові класова мова ворожнечі може проявлятися в різних формах:

Наприклад коли вона націлена на бідних людей, використання таких термінів, як «گدا» (Gedā, жебрак) або «بی‌خانمان» (Bi-khānmān, бездомний) не в описовій, а в принизливій формі, натякаючи на нікчемність або моральну неспроможність.

Позначення багатих такими термінами, як «پولدار متکبر» (Pul-dār-e mutakabber, зарозумілий багатий) або «خون‌آشام» (Khun-āshām, кровопивця), натякаючи, що їхні багатства здобуті шляхом експлуатації чи корупції.

Може проявлятися у формі професійного наклепу у вигляді принизливих посилань на певні професії, як-от «زباله‌گرد» (Zobāle-gard, збирач сміття) або «کارگر ساده» (Kārgar-e sāde, простий робітник), щоб натякати на те, що ці роботи недостойні або непотрібні.

Класова мова ворожнечі сприяти соціальному розшаренню та економічній дискримінації, що призводить до відсутності можливостей для висхідної мобільності та зростання напруги між різними соціально-економічними групами. Це також може призвести до того, що маргіналізовані групи почуватимуться знеціненими та вигнаними з основного суспільства.

Розглянувши підкатегорії класифікації за цільовою групою, Кожну з цих категорій можна додатково розбити на основі характеру вмісту, наприклад, чи є мова ворожнечі явною чи прихованою, насильницькою чи ненасильницькою, чи передбачає використання стереотипів, образ чи підбурювання до дискримінації та насильства.

Саме через це я вирішив розглянути ще один вид класифікації :

- ***Класифікація за навмисністю:***

Навмисна мова ворожнечі – це вид мови ворожнечі, яка навмисно використовується для зневаги, залякування або розпалювання ненависті та дискримінації щодо особи чи групи на основі аспекту їх ідентичності. Вона

характеризується свідомим наміром заподіяти шкоду або провокацію щодо якоїсь з груп.

Можемо виділити:

1. *Навмисну.*
2. *Ненавмисну.*

Навмисна мова ворожнечі включає будь-яку форму спілкування, яка:

- Цілеспрямовано спрямовано на окрему людину чи групу з метою образити, завдати шкоди чи підбурити до насильства.
- Свідомо пропагує, поширює або виправдовує упередження, дискримінацію чи ворожнечу.
- Використовується з усвідомленням потенційного впливу та наслідків для цільової особи чи спільноти.
- Прагне делегітимізувати або дегуманізувати цільову групу, часто використовуючи стереотипи чи неправдиві наративи.

Навмисна мова ворожнечі може проявлятися наступним чином:

Навмисним використанням образливих виразів, таких як «ترکخر» (Turk-e Khar, буквально "турецький осел"), щоб образити людей турецького походження, знаючи, що це увічніює етнічну ворожнечу. Через свідоме наклеювання ярликів на релігійні меншини, як-от бахаї, такими термінами, як «ارتداد» (Irtidad, відступництво), щоб викликати недовіру або виправдати дискримінаційне ставлення також використання ярликів на зразок «عناصر ضد انقلاب» (Unāşer-e zedd-e enqelāb, контрреволюційні елементи) для навмисного придушення та паплюження політичних інакомислячих.

Навмисна мова ворожнечі може мати серйозні та далекосяжні наслідки, включаючи підбурювання до насильства, виховання культури страху та ворожості та підрив соціальної єдності. Її вплив може виходити за межі безпосередніх цілей, впливаючи на сім'ї, громади та суспільство в цілому.

Щодо ненавмисної мови ворожнечі можемо написати, що вона стосується зауважень або висловлювань, які можуть не мати на меті завдати шкоди, але, тим не менш, увічнюють стереотипи, поширюють дезінформацію або викликають образу через незнання, не уважність або непорозуміння. Від навмисної мови ворожнечі її відрізняє відсутність свідомого наміру образити чи принизити гідність.

До ненавмисної мови ворожнечі належать слова, які:

- Випадково ображають або дискримінують окремих осіб або групи на основі певного аспекту їх ідентичності, як-от раси, етнічного походження, релігії, статі чи сексуальної орієнтації.
- Ненавмисно зміцнюють негативні стереотипи чи упередження за допомогою необережної мови чи жартів.
- Заподіюють шкоду чи зберігають упередженість через відсутність обізнаності про історичний контекст або культурну делікатність певних термінів чи виразів.

Ненавмисна мова ворожнечі може включати:

Твердження на кшталт «اون‌ها ترك‌ها كه هميشون سر به هوان» (Усі ці турки — дурники), яке, можливо, не має на меті завдати шкоди, але, тим не менш, увічнює негативний стереотип щодо турецького народу.

Через жарти, та такі фрази, як «این کار کردن زن‌ها نیست» (Це не жіноча робота), які можуть використовуватися, щоб натякати на те, що завдання складне, не усвідомлюючи цього, означає, що жінки менш здібні.

Також може проявлятися через неналежне використання релігійних термінів, наприклад, називання когось «جهادی» (jihadi, джихадістом) для вказівки на його запал або відданість справі, не розуміючи насильницьких конотацій, які цей термін у собі несе.

Ненавмисна мова ворожнечі може сприяти створенню шкідливого середовища для маргіналізованих груп, навіть без свідомого наміру. Та це може потенційно призвести до нормалізації мови ворожнечі.

3.2. Риторика та тактика мови ворожнечі.

Риторика у мові ворожнечі стосується конкретної мови та методів, які використовуються для передачі ненависті, дискримінації чи ворожості щодо певних осіб чи груп. Ця риторика може бути відкритою чи навпаки прихованою, але вона незмінно спрямована на дегуманізацію, приниження чи розпалювання упередженого ставлення, насильства чи ворожнечі проти своїх цілей на основі таких аспектів їх ідентичності, як раса, етнічна приналежність, релігія, стать, сексуальна орієнтація чи інші характеристики.

Риторика проти релігійних меншин в Ірані є складним питанням, глибоко переплетеним із соціально-політичним і релігійним ландшафтом країни. Іран є ісламською республікою з переважно шіїтським населенням, і її конституція визнає християнство, іудаїзм і зороастризм релігіями меншин. Однак члени цих визнаних меншин, а також члени невизнаних груп, таких як бахаїти, стикаються з різними формами дискримінації та негативної риторики.

Огляд риторики, яка зазвичай використовується проти релігійних меншин в Ірані:

Наприклад бахаїти які не визнані урядом Ірану, часто стикаються з звинуваченнями в єресі та богохульстві, які є дуже серйозними звинуваченнями в теократичній державі. По відношенню до них часто лунають безпідставні заяви про те, що бахаїти є агентами або шпигунами іноземних держав, і така риторика ставить під загрозу їхню безпеку та соціальне становище. Релігійні практики бахаїтів та переконання часто делегітимізуються, зображуючи їх як девіантну секту, а не як законну релігійну спільноту.

Також можна помітити риторику, яка зображує християнство як загрозу чистоті ісламських вірувань та іранської культурної ідентичності.

Євреї в Ірані можуть зіткнутися з класичними антисемітськими стереотипами та теоріями змови, як-от звинувачення в контролі над фінансовими чи політичними системами. Також можна привести фактор посилення на історичні конфлікти чи військові дії, як регіональні (наприклад, ізраїльсько-палестинський конфлікт), так і історичні (наприклад, ісламські наративи), для розпалювання антиєврейських настроїв.

Хоча зороастризм визнаний і має історичне коріння в Ірані, послідовники все ще можуть зіткнутися з культурною маргіналізацією та риторику, яка розглядає їх як пережитки доісламського минулого, а не повністю частину сучасної ісламської держави. Присутня й риторика, яка змушує зороастрійців асимілюватися в домінуючу шіїтську мусульманську культуру, часто за рахунок їхніх власних релігійних практик та ідентичності.

Загальна тактика:

- Використання мови, яка зображує ці меншини як «інших», які насправді не є частиною іранської національної тканини.
- Використання державних ЗМІ: контрольовані державою ЗМІ можуть поширювати риторику, яка узгоджується з позицією уряду щодо релігійних меншин, часто маргіналізуючи або паплюжачи їх.
- Соціальні медіа та онлайн-платформи: ці простори можуть як поширювати негативну риторику, так і служити платформами для контрнарративів і адвокації з боку груп меншин та їхніх прихильників.

Риторика проти етнічних меншин в Ірані відображає складну взаємодію етнічності, культури та національної ідентичності в країні, яка є домом для різних етнічних груп. Перси становлять більшість, але є значні популяції азербайджанців, курдів, арабів, белуджів, лурів та інших. Кожна з цих груп має власну мову, культуру та історичні наративи, які іноді конфліктують з

домінуючим перським наративом. Риторика проти етнічних меншин часто викликає через цю напруженість і проявляється в різних формах:

Азербайджанці можуть піддаватися стереотипам, які малюють їх як неосвічених або відсталих. Ці стереотипи часто зберігаються через жарти та принизливі коментарі в ЗМІ та популярній культурі. Існує риторика, яка наголошує на необхідності азербайджанців асимілюватися в домінуючу перську культуру, підриваючи їхню культурну та мовну ідентичність.

Курдів іноді зображують як сепаратистів і загрозу безпеці, особливо урядовці та контрольовані державою ЗМІ, пов'язуючи курдську ідентичність із політичними повстанцями. Культурна маргіналізація: курдська мова та культурні звичаї іноді зображуються як менші або примітивні порівняно з перською культурою.

Араби в Ірані, особливо в регіоні Ахваз, можуть зіткнутися з риторикою, яка асоціює їх з арабськими країнами, особливо тими, які сприймаються як ворожі до Ірану, що ставить під сумнів їхню лояльність до іранської держави. Існують наративи, які зображують арабські громади як економічно відсталі або залежні від державного добробуту, ігноруючи системні проблеми, які сприяють економічній нерівності.

Белуджі часто несправедливо сприймаються як причетні до кримінальної діяльності, особливо до торгівлі наркотиками, як в офіційному дискурсі, так і в громадському сприйнятті. Риторика, яка виправдовує нехтування Белуджистаном з боку держави, зображуючи регіон як некерований за своєю суттю, або як людей, які опираються прогресу.

Загальна тактика:

- Використання мови, яка підкреслює чужорідність або відмінність цих етнічних груп від перської більшості.
- ЗМІ часто зберігають стереотипи та упередження щодо етнічних меншин через негативне зображення або відчуження.

- Деякі наративи намагаються применшити або переписати історію та внесок етнічних меншин у національну історію Ірану.
- Політика та риторика, які перешкоджають використанню мов меншин у громадських сферах, освіті та засобах масової інформації, пропагуючи перську як єдину національну мову.

На риторику проти політичних опонентів глибоко вплинув складний політичний ландшафт країни, де динаміка влади та ідеологічні розбіжності відіграють вирішальну роль. Іранський уряд, який базується на поєднанні ісламського правління та республіканізму, часто використовує специфічні риторичні стратегії проти тих, хто сприймається як кидаючи виклик статус-кво. Це включає реформістів, політичних активістів, дисидентів і тих, хто виступає за більш світську або ліберальну політику.

Опонентів часто звинувачують у союзі з іноземними ворогами або під впливом західних держав. Політичних дисидентів часто звинувачують у зраді ідеалів Ісламської революції 1979 року. Ця риторика малює опозицію нинішній владі як опозицію самій революції. Реформістів часто зображують як загрозу ісламським цінностям і суспільству, звинувачують у сприянні перетворенні країни на маріонетку США та моральній корупції.

Термін «ضد انقلاب» (антиреволюціонер) використовується для дискредитації та делегітимізації будь-якої форми інакомислення, малюючи її як принципово протидержавну.

Загальна тактика :

- Використання контрольованих державою ЗМІ. Державні ЗМІ відіграють значну роль у поширенні офіційної риторики проти політичних опонентів, часто негативно оформляючи їх у новинах і коментарях.
- Використання релігійної мови для формування політичної опозиції не лише проти держави, але й проти ісламу.

- Неправдиві звинувачення або поширенням теорій змови про політичних опонентів.
- Дегуманізація мови, виставлення опонентів «зрадниками» чи «ворогами держави».
- Заохочення до агресії чи насильства проти політичних противників.

Риторика проти ЛГБТК+ осіб в Ірані є відкритою та загалом пропагується державою, враховуючи правове та соціальне середовище країни, де гомосексуалізм і гендерний нонконформізм часто зазнають суворого покарання та суспільної стигми. Риторика, яка використовується проти ЛГБТК+ спільноти в Ірані, зазвичай містить суміш релігійних, правових і моральних аргументів і відображає ширше ставлення до сексуальності та гендерної ідентичності в країні.

Гомосексуалізм часто розглядається як гріх або акт проти божественної волі, з посиланнями на ісламські тексти для виправдання такої позиції. ЛГБТК+ ідентичність часто зображують як психічні розлади чи аномальні стани, які потребують лікування чи корекції. Існує риторика, яка пов'язує ЛГБТК+ спільноти з моральним розкладом, зображуючи їх як загрозу для традиційної сімейної структури та суспільних цінностей.

Прийняття прав ЛГБТК+ часто зображується як західна концепція, яка несумісна з іранською культурою та цінностями, розглядаючи це як форму культурного імперіалізму. Згідно з іранським законодавством, гомосексуальні акти є кримінальними злочинами, і ця правова перспектива підживлює риторіку, яка ототожнює ідентичність ЛГБТК+ із злочинною поведінкою.

Загальна тактика :

- Використання принизливих термінів і образ для опису ЛГБТК+ осіб є поширеним у дискурсі, що ще більше стигматизує ці ідентичності.
- Підкреслення традиційних і релігійних цінностей на протигагу ідентичності ЛГБТК+.
- Прирівнювання ЛГБТК+ ідентичності до аморальності чи хвороби.

- Заклики до «конверсійної терапії» або інших шкідливих практик.

В Ірані риторика проти жінок часто перетинається з культурними, релігійними та політичними аспектами, що відображає складну роль жінки в іранському суспільстві. Хоча жінки в Ірані досягли значних успіхів в освіті та певних професійних сферах, вони все ще стикаються з системними правовими та соціальними проблемами. Риторика, яка використовується проти жінок, особливо тих, хто кидає виклик традиційним гендерним ролям або виступає за розширення прав, як правило, обертається навколо кількох ключових тем.

Жінки часто риторично обмежуються роллю материнства та домашніх обов'язків, маючи на увазі, що їхнє головне призначення – вдома. Існує сильний акцент на скромності жінок як мірі їхнього морального характеру. Жінок, які не відповідають традиційним стандартам одягу та поведінки, можуть називати «بی‌حیا» (нескромними) або «فاسد» (розбещеними).

Жінок, які відстоюють права або виконують нетрадиційні ролі, можуть звинуватити в тому, що вони перебувають під впливом західних або антиісламських цінностей. Держава іноді розглядає активізм за права жінок як загрозу національній безпеці чи суспільній стабільності, використовуючи риторичку, яка зображує активістів як провокаторів. Традиційне тлумачення ісламського права та принципів часто посиляється на виправдання обмежень прав і свобод жінок. Часто присутня риторика, яка прирівнює цінність жінки до її прихильності до традиційних моральних і релігійних норм.

Загальна тактика :

- Жінки часто зображуються в ЗМІ в традиційних або підпорядкованих ролях, тоді як тих, хто ламає ці шаблони, зображують негативно.
- Жінки, які виступають проти дискримінації чи несправедливості, можуть зіткнутися з спробами дискредитації та політичного маніпулювання.

- Включає сексистську лексику та зневажливі образи на адресу жінок. Об'єктивацію та знецінення внесків жінок. Погрози фізичної розправи та шкоди.

Риторика, спрямована на думку чи особистість, часто зустрічається в суперечливих політичних, соціальних чи ідеологічних дебатах. Цей тип риторики, хоч і не завжди явно пропагує ненависть, може використовуватися для дискредитації, позбавлення легітимності або приниження окремих осіб на основі їхніх висловлених поглядів, особистих характеристик чи передбачуваних рис особистості. Це форма нападу *argumentum ad hominem* (перехід на особистості), коли фокус зміщується з самого аргументу на особу, яка наводить аргумент.

Загалом ця тактика спрямована на присвоєння ярликів або стереотипів, які надмірно спрощують чи спотворюють чийсь думку чи особистість. Наприклад, назвати когось «радикалом», «панікером» або «деструктивним» на основі їхньої точки зору.

Це стосується нападу на характер людини, а не розгляду її аргументів. Наприклад, піддавати сумніву чийсь інтелект, чесність або здоровий глузд через їхні думки. Використання гумору чи сарказму для підриву чийхось думок чи рис особистості. Це може включати перебільшення їхніх характеристик або імітацію їх манери говорити

Припущення, що думками людини керують приховані наміри, егоїстичні мотиви чи особисті упередження. Маніпулювання емоційними реакціями, щоб дискредитувати чийсь особистість або погляди, наприклад, натякаючи, що вони безсердечні, надмірно сентиментальні або схильні до гніву. Пов'язування окремих осіб із непопулярними чи дискредитованими групами чи людьми з метою заплямувати їхню репутацію.

Загальна тактика :

- Анонімність, що дозволяє особам брати участь у образливих і образливих висловлюваннях.

- Використання мемів, емодзі та кодованої мови для поширення ненависті, уникаючи модерування на платформах.
- Посилення через ехокамери та обмін агресивним вмістом.

Висновки до розділу 3

Розділ містить широку класифікацію мови ненависті. Ця класифікація базується на різних критеріях, включаючи цільові групи та навмисність.

Розглянуті 2 види класифікацій з детальним розглядом підкатегорій та наведенням прикладів та короткого аналізу до кожної з підкатегорій.

Проаналізована етнічна та расова мова ворожнечі, релігійна мова ворожнечі, політична мова ворожнечі, гендерно зумовлена мова ворожнечі, мова ворожнечі щодо сексуальної орієнтації, мова ворожнечі щодо людей з інвалідністю, класова мова ворожнечі.

У цьому розділі розглядається риторика та тактика мови ненависті, проаналізовані тактики та прийоми мови ворожнечі включно з тим, як вона дегуманізує або розпалює упередження та насильство. Обговорюється роль держави та соціальних мереж у поширенні мови ворожнечі.

Проаналізовані та надані детальні приклади мови ворожнечі в перськомовних спільнотах, ілюструючи, як різні групи стають цілями. Ці приклади демонструють як відкриті, так і приховані форми мови ворожнечі. Аналіз показує, як мова ворожнечі сприяє суспільному розколу, дискримінації та потенційно насильству та суспільним заворушенням.

Вцілому розділ представляє комплексний аналіз мови ненависті, пропонуючи основу для розуміння її форм і контексту, особливо в перськомовних громадах. Детальна класифікація та приклади мають вирішальне значення для ефективного розпізнавання мови ворожнечі та боротьби з нею.

РОЗДІЛ 4. СУЧАСНИЙ ПЕРСЬКИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР. ВПЛИВ МОВИ ВОРОЖНЕЧІ ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НЕЮ.

4.1 Сучасний перський інформаційний простір

Сучасний перський інформаційний простір, зокрема в Ірані, характеризується складним і мінливим медіа-ландшафтом:

Контроль ЗМІ та протиріччя: після президентських виборів 2009 року влада Ірану здійснила значний контроль над вітчизняними ЗМІ. Незважаючи на це, з 2000 року в Ірані спостерігається покращення потоку інформації з коливаннями між посиленням і послабленням обмежень на ЗМІ. Консервативні газети в Ірані набули спроможності критикувати урядову політику, що вказує на певний ступінь плюралізму ЗМІ.

Іранські ЗМІ діють відповідно до суворих законів, які регулюють друкований, онлайнний і трансляційний вміст. Стаття 24 конституції Ірану дозволяє свободу вираження поглядів, але забороняє контент, який завдає шкоди основним принципам ісламу або громадським правам. Закон про пресу 1986 року, оновлений у 2000 році, встановлює конкретні обмеження, зокрема забороняє контент, який може зашкодити фундаменту Ісламської Республіки чи образити релігійну владу. Порухення цих законів може призвести до суворих покарань.

Доступ до іноземних засобів масової інформації: незважаючи на спроби обмежити зовнішній вплив, іранці все частіше отримують доступ до фінансованих за кордоном перських новин, включно з британськими, французькими та американськими джерелами. Це розширило діапазон інформації, доступної для громадськості в Ірані, сприяючи більш різноманітному медіаландшафту. (Digital 2023: iran – datareportal – global digital insights, 2023)

Іранська адміністрація виявила тенденцію до більш обмежувальної цензури в ЗМІ, особливо на платформах соціальних мереж, таких як Instagram. Незважаючи на ці засоби контролю, повна заборона таких платформ, як Instagram, здається малоімовірною через їх широке використання як широкою

громадськістю, так і політиками, а також через поширене використання VPN та інших методів обходу іранськими інтернет-користувачами.

Медіаландшафт Ірану відзначається високим рівнем проникнення Інтернету (майже 70%) і дихотомією інтенсивного використання та обмеженого доступу. Instagram, зокрема, користується широкою популярністю через обмежену конкуренцію, приблизно 69% користувачів Інтернету використовують цю платформу. Навпаки, такі платформи, як Twitter і Facebook, які технічно заборонені, мають значно нижчі показники використання.

Уряд історично контролював медіаландшафт країни за допомогою жорстких обмежень. Цей контроль посилювався після президентських виборів 2009 року, що призвело до блокування Twitter, Facebook та інших популярних платформ. Були випадки майже повного відключення Інтернету, зокрема у відповідь на протести, що серйозно обмежувало доступ до міжнародного зв'язку.

Незважаючи на те, що уряд засуджує певні платформи соціальних мереж, багато відомих іранських чиновників активно використовують ці платформи. Ця іронічна ситуація підкреслює складність підходу Ірану до технологій і соціальних медіа.

Небажання великих технологічних компаній підтримувати програми, розроблені Іраном, через санкції призвело до зростання кількості внутрішніх альтернатив. Сюди входять такі платформи, як Sib, еквівалент Apple App Store, і Aparat, схожий на YouTube.

В той же час молоде, технічно підковане населення Ірану використовує інноваційні тактики, щоб обійти цензуру, як-от використання VPN, супутникових сигналів та інших способів зв'язку для доступу до інформації.

Ландшафт цифрових і соціальних медіа:

Станом на початок 2023 року в Ірані було 69,83 мільйона користувачів Інтернету, що становить 78,6% населення Інтернету. Такий високий рівень зв'язку вказує на значну цифрову присутність серед іранців.

Використання соціальних мереж: у січні 2023 року в Ірані було близько 48,00 мільйонів користувачів соціальних мереж, що становило 54,0% від загальної кількості населення. Така значна кількість користувачів соціальних мереж підкреслює важливість цих платформ у повсякденному житті іранців.

Кількість стільникових мобільних з'єднань була надзвичайно високою: на початку 2023 року було 126,9 мільйонів активних з'єднань. Ця цифра еквівалентна 142,8% від загальної кількості населення, що свідчить про високий рівень використання мобільних телефонів і, можливо, використання кількох SIM-карт. картки або пристрої фізичними особами.

Частка користувачів Інтернету в соціальних мережах. Станом на січень 2023 року приблизно 68,7% користувачів Інтернету в Ірані користувалися принаймні однією платформою соціальних мереж. Це вказує на значну роль соціальних мереж у цифрових звичках іранських користувачів Інтернету. (Threats to iranian instagram: analyzing iran's internet landscape. *The Washington Institute.*)

Ці статистичні дані відображають цифрову активність населення, яке значною мірою пов'язане через Інтернет і мобільні технології, а соціальні медіа відіграють вирішальну роль у комунікації та поширенні інформації. Однак важливо зазначити, що такий високий рівень цифрової взаємодії співіснує з контекстом інтернет-обмежень і цензури, які формують характер використання цифрових і соціальних медіа в країні.

Використання соціальних мереж:

Такі платформи, як Clubhouse та Instagram, розширили можливості іранців обмінюватися думками та навіть критикувати режим. Незважаючи на втручання уряду, ці платформи залишаються ключовими каналами комунікації. Instagram, зокрема, активно використовується через його роль у рекламі та стимулюванні малого бізнесу. Його використання зросло з 24 мільйонів у 2017 році до 48 мільйонів користувачів у 2021 році.

Толерантність іранського режиму до Instagram виходить за рамки його економічної вигоди. Влада використовувала платформу для кіберпропаганди, моніторингу облікових записів впливових осіб, а в деяких випадках і для того, щоб примушувати знаменитостей поширювати повідомлення, адаптовані до режиму. Instagram також служить для режиму інструментом для збору інформації про громадян, активістів і тенденції громадської думки.

Контроль уряду поширюється на доступ до Інтернету, причому відключення стають частішими в періоди заворушень, наприклад протестів. Ці відключення роблять усі платформи соціальних мереж, включаючи Instagram, недоступними, порушуючи зв'язок і поширення інформації. (Threats to iranian instagram: analyzing iran's internet landscape. *The Washington Institute.*)

З моменту запуску в 2020 році Clubhouse став популярним засобом обговорення суспільних справ і політичних тем в Ірані, часто влаштовуючи розмови, які важко вести відкрито в країні. Він створив простір для вільного обговорення заборонених тем, привернувши увагу громадських діячів і ЗМІ.

Платформи, які використовуються для поширення мови ворожнечі:

Програми для соціальних мереж і обміну повідомленнями:

Такі платформи, як Instagram, Telegram і WhatsApp, широко використовуються в Ірані. Їх можна використовувати для швидкого поширення мови ворожнечі серед широкої аудиторії. Анонімність і групова динаміка цих платформ інколи можуть сприяти створенню середовища, де мова ворожнечі є більш імовірною для поширення та посилення.

Інтернет-форуми та блоги:

Цифрові форуми та особисті блоги, хоч і менш помітні, ніж звичайні соціальні медіа, також можуть бути розсадником мови ворожнечі, часто спрямованої проти етнічних меншин, релігійних груп, політичних дисидентів або осіб за ознакою статі чи сексуальної орієнтації.

Контрольовані державою ЗМІ:

Традиційні державні засоби масової інформації в Ірані, включаючи телебачення та радіо, можуть опосередковано сприяти створенню середовища, сприятливого для мови ворожнечі. Це відбувається, коли ці ЗМІ поширюють односторонні наративи, які демонізують певні групи чи ідеології.

Платформи контенту, створеного користувачами:

Платформи, які дозволяють створити контент, створений користувачами, як-от Aparat (іранська версія YouTube), також можуть розміщувати відео або вміст, що містить елементи мови ворожнечі.

4.2 Вплив мови ворожнечі.

Індивідуальний та психологічний вплив :

Жертви мови ворожнечі можуть відчувати значний психологічний стрес, включаючи тривогу, депресію та відчуття відчуженості. Особливо це стосується представників меншин, які можуть відчувати себе жертвами та небезпекою.

Мова ворожнечі створює атмосферу страху та залякування, яка може перешкодити людям висловлювати свою думку, сповідувати свою релігію чи брати участь у суспільному та політичному житті.

У крайніх випадках мова ворожнечі може перерости у фізичне насильство чи злочини на ґрунті ненависті, що ставить під загрозу безпеку людей.

Дискримінація в Інтернеті, зокрема за расовою/етнічною приналежністю, пов'язана зі збільшенням злочинів на ґрунті ненависті. Соціальні медіа забезпечують платформу для вивчення впливу різних видів дискримінації на здоров'я, розуміння того, як дискримінація може завдати шкоди здоров'ю. Це включає аналіз накопичених образ і досвіду поводження з вами як з громадянами другого сорту. Дані соціальних медіа можуть стати об'єктивним джерелом для систематичного вивчення різних типів дискримінації, доповнюючи інші джерела даних, наприклад повідомлення про злочини на ґрунті ненависті або дискримінаційну політику.

Соціальний і громадський вплив:

Мова ворожнечі може поглибити соціальні розбіжності, загострити ставлення та посилити непорозуміння між різними етнічними, релігійними чи політичними групами.

Постійна мова ворожнечі проти груп меншин може призвести до їх подальшої маргіналізації, впливаючи на їхній доступ до ресурсів, працевлаштування, освіти та соціальних послуг.

Мова ворожнечі може послабити загальну структуру суспільства, оскільки вона підриває толерантність і повагу до різноманітності, що є основними складовими здорового, функціонуючого суспільства.

Політичний і національний вплив:

Мова ворожнечі може пригнічувати свободу слова та перешкоджати демократичним процесам, створюючи середовище, в якому люди бояться висловлювати незгодні погляди.

Юридичні та етичні проблеми. Збалансування між необхідністю боротися з ненавистю та захистом свободи вираження думок створює серйозні правові та етичні проблеми. Постійні проблеми з мовою ворожнечі та нетерпимістю можуть вплинути на імідж Ірану на міжнародній арені, впливаючи на його відносини з іншими країнами та міжнародними організаціями.

Економічний вплив:

Суспільство, яке характеризується нетерпимістю та мовою ворожнечі, може бути менш привабливим для іноземних інвестицій і туризму, що впливає на економіку. Мова ворожнечі та дискримінація на робочому місці можуть призвести до ворожого робочого середовища, зниження продуктивності та задоволеності працівників.

Підсумовуючи, мова ворожнечі, особливо в цифровій сфері, становить серйозну загрозу суспільству не лише з точки зору ескалації злочинів на ґрунті

ненависті та насильства, але й сприяючи системній дискримінації, негативному впливу на політичний та економічний дискурс й звісно завдаючи шкоду ментальному та фізичному здоров'ю.

4.3 Методи боротьби з мовою ворожнечі

Боротьба з мовою ворожнечі, особливо в цифровій сфері, передбачає низку стратегій:

Контрмовлення: це передбачає пряму відповідь на мову ворожнечі позитивними або виправними повідомленнями. Наприклад, група #Jagärhär у Швеції активно протидіє ворожим коментарям до статей у Facebook. Їхній метод посилення протимовних коментарів за допомогою лайків і взаємодії служить для того, щоб зробити їх більш помітними та заглушити ненависні коментарі. Цей підхід був прийнятий у багатьох країнах, демонструючи ефективність колективних дій проти мови ворожнечі в Інтернеті.

Проект «Небезпечна мова» зосереджується на розумінні того, як публічна мова може призвести до насильства між групами. Це включає вивчення та каталогізацію токсичної мови в соціальних мережах, а також вивчення правових, платформних і міжнародних аспектів шкідливої мови. Розуміння динаміки поширення мови ворожнечі та її наслідків у реальному світі має вирішальне значення для розробки ефективних заходів протидії.

Обмеження розповсюдження шкідливих повідомлень: платформи соціальних мереж можуть впроваджувати заходи для запобігання швидкому поширенню шкідливих повідомлень. Прикладом цього є те, що WhatsApp обмежує кількість пересилань вмісту, що є відповіддю на трагічні наслідки неправдивих чуток, які поширюються через додаток в Індії.

Боротьба з мовою ворожнечі в сучасному перському інформаційному просторі, особливо в контексті унікального соціального та політичного ландшафту Ірану, передбачає багатогранний підхід.

Перелік методів які на мою думку саме актуальні у контексті Ірану :

1. Зміцнення правової бази

Прийняти та забезпечити виконання законів про боротьбу з мовою ворожнечі: розробити та забезпечити виконання законів, спрямованих безпосередньо на мову ворожнечі, гарантуючи, що вони відповідають міжнародним стандартам прав людини.

Регулювання онлайн-контенту з онлайн-платформами для моніторингу та видалення ворожих висловлювань.

2. Використання технологій і цифрових інструментів:

Автоматичне виявлення через алгоритми машинного навчання та штучного інтелекту для виявлення та позначення мови ворожнечі на платформах соціальних мереж і форумах.

Запровадження зручних інструментів звітності в соціальних мережах, які дозволяють користувачам легко та ефективно повідомляти про ворожнечу.

3. Медіаграмотність та громадська обізнаність:

Запровадження кампаній з інформування громадськості про природу та вплив мови ворожнечі та важливість шанобливого дискурсу.

Сприяння цифровій грамотності, зосереджуючись на тому, як критично оцінювати онлайн-інформацію та конструктивно брати участь у цифровому просторі.

4. Співпраця з технологічними компаніями:

Партнерство з платформами соціальних медіа, співпраця з такими компаніями, як Instagram, Telegram та іншими популярними платформами в Ірані, щоб забезпечити дотримання правил спільноти щодо боротьби з мовою ворожнечі.

Прозорість і підзвітність: платформи повинні бути прозорими щодо своєї політики модерації вмісту та нести відповідальність за її дотримання.

5. Залучення та підтримка спільноти:

Розширення можливостей цільових груп: підтримка ініціатив, які дають можливість спільнотам, які часто стають мішенню мови ворожнечі, висловлюватися, повідомляти про інциденти та отримувати підтримку.

Співпраця з громадянським суспільством чи з неурядовими організаціями, громадськими лідерами та активістами, щоб розробити низові стратегії протидії мові ворожнечі.

6. Мовні ініціативи:

Заохочення створення та розповсюдження контенту, який сприяє розумінню, толерантності та інклюзивності.

Підтримка впливових осіб і громадських діячів, щоб вони використовували свої платформи для протидії ненависті та просування позитивних повідомлень. Хоча включаючи контекст який був наведений у попередніх розділах щодо цього, цей вид ініціатив може бути розглянутий державою як «деструктивний».

7. Дослідження та моніторинг:

Моніторинг тенденцій мови ворожнечі, наприклад моніторинг онлайн-простору на предмет нових тенденцій ворожих висловлювань, особливо на нових платформах та на платформах, що розвиваються.

Успішна боротьба з мовою ворожнечі в сучасному перському інформаційному просторі вимагає, щоб ці зусилля були адаптованими, культурно поінформованими та постійно оновлювалися, щоб реагувати на цифровий ландшафт, який в основному дуже швидко змінюється.

Висновки до розділу 4

Розділ 4 досліджує сучасний перський інформаційний простір, зосереджуючись на медіа-ландшафті в Ірані, зокрема в контексті соціальних мереж та Інтернету. У ньому розглядається, як ці цифрові платформи використовуються, а також використання цього простору для мови ворожнечі.

У розділі детально розглянуто платформи які використовуються для поширення мови ворожнечі, важливо підмітити, що уряд Ірану історично контролював медіаландшафт через суворі обмеження, посилені після виборів 2009 року. Незважаючи на спроби заборонити такі платформи, як Instagram, їх широке використання громадськістю та політиками в поєднанні зі звичайним використанням VPN робить повну заборону малоімовірною.

Особлива увага була приділена аналізу впливу мови ворожнечі серед яких були виділені та розглянуті ключові види впливу мови ворожнечі.

Також були проаналізовані методи боротьби з мовою ворожнечі, та був наведений перелік методів актуальних у контексті Ірану.

Загалом розділ пропонує детальний аналіз сучасного перського інформаційного простору, підкреслюючи вплив цифрових і соціальних медіа на поширення та боротьбу з мовою ненависті в Ірані. У ньому обговорюється складна взаємодія державного контролю, громадського використання та впливу цифрових платформ на суспільний дискурс. Розділ пропонує всебічний, культурно врахований і технологічно грамотний підхід до боротьби з мовою ворожнечі.

ВИСНОВКИ

Це комплексне дослідження досліджує багатогранну природу мови ворожнечі в сучасному перському інформаційному просторі, що охоплює унікальний соціально-політичний та цифровий ландшафт Ірану.

Дослідження детально описує що таке мова ворожнечі, показує теоретичні засади дослідження мови ворожнечі, описує форми мови ворожнечі. Заглиблюється у мовні засоби та шаблони, які використовуються мовою ворожнечі.

Значна частина дослідження присвячена розумінню лінгвістичних характеристик мови ворожнечі в перській мові. Це включає в себе аналіз історичного, лінгвістичного, соціологічного, політичного дискурсів. Детально описані особливості мови ворожнечі в сучасному перському інформаційному просторі. Особлива увага приділяється класифікації мови ворожнечі, наведена широка класифікація мови ворожнечі з прикладами, проаналізовані особливості її використання перською мовою.

Також була розглянута риторика та тактика мови ворожнечі, з подальшим аналізом мови ворожнечі включно з тим, як вона дегуманізує або розпалює упередження та насильство. Обговорюється роль держави та соціальних мереж у поширенні мови ворожнечі

У роботі також досліджуються різні об'єкти мови ворожнечі, класифікуючись на етнічні та релігійні меншини, політичних дисидентів, жінок і ЛГБТК+ спільноту. У роботі проаналізовано, як історичні наративи, релігійні доктрини та соціально-політичні ідеології сприяють і загострюють проблему мови ворожнечі.

В заключній частині дослідження проаналізований сучасний перський інформаційний простір, зосереджуючись на медіа-ландшафті в Ірані, зокрема в контексті соціальних мереж та Інтернету. У ньому розглядається, як ці цифрові

платформи використовуються, а також використання цього простору для мови ворожнечі.

Крім того, дослідження розглядає вплив такої мови, висвітлюючи її наслідки для індивідуального психічного здоров'я, соціальної згуртованості, політичного дискурсу та свободи слова.

Що стосується боротьби з мовою ворожнечі, дослідження представляє методи боротьби з мовою ворожнечі. Це включає правові реформи, освітні та просвітницькі кампанії, програми цифрової грамотності та просування мовних ініціатив.

АНОТАЦІЯ

در عصر اطلاعات، توزیع و مصرف محتوای دیجیتال به اوج بی‌سابقه‌ای رسیده است. فضای اطلاعاتی مدرن فارسی نیز از این روند مستثنا نیست. با گسترش پلتفرم‌های دیجیتال و سهولت در اشتراک‌گذاری محتوا، بحث‌ها و گفتگوهای بسیاری شکل می‌گیرد که متأسفانه برخی از آن‌ها با تعصب، تبعیض و نفرت آشکار همراه است. نفرت‌پرانی، که به طور گسترده به عنوان ارتباطی تعریف می‌شود که افراد یا گروه‌ها را بر اساس ویژگی‌هایی مانند نژاد، دین، منشأ قومی یا جنسیت تبعیض قائل شده یا خجالت‌زده می‌کند، پدیده‌ای نگران‌کننده است که می‌تواند تبعیض را تشویق کند.

اهمیت مطالعه زبان خصمانه در فضای اطلاعاتی فارسی دو جنبه دارد. اول، درک ظرایف نفرت پراکنی به زبان فارسی می‌تواند بینشی در مورد روندهای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی که چنین بیان‌هایی را هدایت می‌کنند، فراهم آورد. دوم، در عصری که گفتگوهای آنلاین می‌توانند تأثیر محسوسی بر دنیای واقعی داشته باشند، مقابله با نفرت‌پرانی برای حفظ هماهنگی اجتماعی و احترام متقابل در جامعه بسیار مهم است.

این مطالعه جامع، طبیعت چندوجهی نفرت‌پرانی در فضای رسانه‌ای معاصر فارسی را که شامل منظره‌ی اجتماعی-سیاسی و دیجیتال منحصر به فرد ایران است، بررسی می‌کند.

مطالعه به طور مفصل توضیح می‌دهد که نفرت‌پرانی چیست، پایه‌های نظری مطالعه نفرت‌پرانی را نشان می‌دهد، اشکال نفرت‌پرانی را توصیف می‌کند. به بررسی ابزارها و الگوهای زبانی استفاده شده در نفرت‌پرانی می‌پردازد.

بخش قابل توجهی از تحقیق به درک ویژگی‌های زبانی نفرت‌پرانی به زبان فارسی اختصاص یافته است. این شامل تجزیه و تحلیل گفتمان‌های تاریخی، زبان‌شناختی، جامعه‌شناختی، سیاسی است. ویژگی‌های نفرت‌پرانی در فضای اطلاعاتی مدرن فارسی به طور مفصل توصیف شده‌اند. توجه ویژه‌ای به طبقه‌بندی نفرت‌پرانی شده است، طبقه‌بندی گسترده‌ای از نفرت‌پرانی با مثال‌ها ارائه شده و ویژگی‌های استفاده آن به زبان فارسی تجزیه و تحلیل شده‌اند.

لفاظی‌ها و تاکتیک‌های سخنان مشوق عداوت و تنفر نیز مورد بررسی قرار گرفت، با تجزیه و تحلیل بیشتر سخنان نفرت‌پرانی، از جمله اینکه چگونه آن را غیرانسانی یا تحریک‌کننده تعصب و خشونت می‌کند. نقش دولت و شبکه‌های اجتماعی در گسترش سخنان نفرت‌پرانی مورد بحث قرار می‌گیرد.

این اثر همچنین به بررسی موضوعات مختلف نفرت‌پرانی، طبقه‌بندی شده در اقلیت‌های قومی و مذهبی، ناراضیان سیاسی، زنان و جامعه LGBTQ+ می‌پردازد. این مقاله تحلیل می‌کند که چگونه روایت‌های تاریخی، آموزه‌های مذهبی و ایدئولوژی‌های سیاسی-اجتماعی به شکل سخنان نفرت‌انگیز کمک می‌کنند و آن را تشدید می‌کنند.

بخش پایانی پژوهش به تحلیل فضای اطلاعات فارسی معاصر با تمرکز بر چشم‌انداز رسانه‌ای در ایران، به‌ویژه در زمینه شبکه‌های اجتماعی و اینترنت می‌پردازد. به نحوه استفاده از این پلتفرم‌های دیجیتال و همچنین استفاده از این فضا برای سخنان نفرت‌انگیز می‌پردازد.

علاوه بر این، این مطالعه تأثیر چنین زبانی را بررسی می‌کند و پیامدهای آن را برای سلامت روان فردی، انسجام اجتماعی، گفتمان سیاسی و آزادی بیان برجسته می‌کند.

از نظر مبارزه با سخنان نفرت‌پرانی، این مطالعه روش‌هایی را برای مبارزه با سخنان مشوق تنفر ارائه می‌کند. این شامل اصلاحات قانونی، کمپین‌های آموزشی و آگاهی، برنامه‌های سواد دیجیتال و ترویج طرح‌های زبانی است.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Bahador B. Classifying and identifying the intensity of hate speech. *Items*. URL: <https://items.ssrc.org/disinformation-democracy-and-conflict-prevention/classifying-and-identifying-the-intensity-of-hate-speech/> (date of access: 12.11.2023).
- Baha'is arrested in Iran; one worked for Shirin Ebadi's rights organizations. *Minority Rights Group*. URL: <https://minorityrights.org/2009/01/22/bahais-arrested-in-iran-one-worked-for-shirin-ebadis-rights-organizations/> (date of access: 14.11.2023).
- Baker, C. Edwin, 2012, "Hate Speech," in Michael Herz, and Peter Molnar (eds.), *The Content and Context of Hate Speech: Rethinking Regulation and Response*, Cambridge, New York: Cambridge University Press, pp. 57–80.
- Beyond the veil: discrimination against women in iran - minority rights group. *Minority Rights Group*. URL: <https://minorityrights.org/publications/beyond-the-veil-discrimination-against-women-in-iran-english-and-persian/> (date of access: 14.11.2023).
- Brown, A., Sinclair, A. (2019). *The Politics of Hate Speech Laws*. Велика Британія: Taylor & Francis.
- (bwns) B. W. N. S. "This must stop": Anti-Bahá'í propaganda intensifies in Iran, evokes global outcry | BWNS. *Bahá'í World News Service*. URL: <https://news.bahai.org/story/1519/> (date of access: 12.11.2023).
- Cooke, Samantha. "Power, secularism and divorce: women's rights in Egypt and Iran." *National Identities* 22, no. 5 (October 31, 2019): 479–97. <https://dx.doi.org/10.1080/14608944.2019.1634034>.
- Community standards, Facebook (2021) Available at https://www.facebook.com/communitystandards/hate_speech/
- Council of Europe (1997) Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to member states on "Hate Speech"
- Democracy index. *Our World in Data*. URL: <https://ourworldindata.org/grapher/democracy-index-eiu> (date of access: 12.11.2023).
- Digital 2023: iran – datareportal – global digital insights. *DataReportal – Global Digital Insights*. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2023-iran> (date of access: 12.11.2023).
- EU Commission (2016) Code of conduct on countering illegal hate speech online.

- Fino, Audrey. "Defining Hate Speech." *Journal of International Criminal Justice* 18, no. 1 (March 1, 2020): 31–57. <http://dx.doi.org/10.1093/jicj/mqaa023>.
- Gagliardone, I., Gal, D., Alves, T., Martinez, M. S. (2015). Countering Online Hate Speech USA: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Guillén-Nieto, V. (2023). Hate Speech: Linguistic Perspectives. Німеччина: De Gruyter.
- Hate lingo: a target-based linguistic analysis of hate speech in social media. *ar5iv*. URL: <https://ar5iv.labs.arxiv.org/html/1804.04257> (date of access: 12.11.2023).
- Home - Minority Rights Group. URL: <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/2018/03/Rights-Denied-Violations-against-ethnic-and-religious-minorities-in-Iran.pdf> (дата звернення: 12.11.2023).
- Howard, Jeffrey W. "Free Speech and Hate Speech." *Annual Review of Political Science* 22, no. 1 (May 11, 2019): 93–109. <http://dx.doi.org/10.1146/annurev-polisci-051517-012343>.
- Iran. *Bienvenue sur le site de Reporters sans frontières | RSF*. URL: <https://rsf.org/en/country/iran> (date of access: 12.11.2023).
- Kalsnes B, Ihlebæk KA (2020) Hiding hate speech: political moderation on Facebook. *Media Cult Soc* 43(2):326–342.
- Kargar S., Rauchfleisch A. State-aligned trolling in Iran and the double-edged affordances of Instagram. *researchgate.net*. URL: https://www.researchgate.net/publication/330608334_State-aligned_trolling_in_Iran_and_the_double-edged_affordances_of_Instagram (date of access: 12.11.2023).
- Manual on Hate Speech. France: Conseil de l'Europe, 2014.
- Mchangama J. The sordid origin of hate-speech laws. *Hoover Institution*. URL: <https://www.hoover.org/research/sordid-origin-hate-speech-laws> (date of access: 12.11.2023).
- Mirza, M. N., Abbas, H., & Qaisrani, I. H. (2021). Structural Sources of Saudi–Iran Rivalry and Competition for the Sphere of Influence. *SAGE Open*, 11(3). <https://doi.org/10.1177/21582440211032642>
- Nascimento, F. R. S., Cavalcanti, G. D. C., & Da Costa-Abreu, M. (2023). Exploring Automatic Hate Speech Detection on Social Media: A Focus on Content-Based Analysis. *SAGE Open*, 13(2). <https://doi.org/10.1177/21582440231181311>

Neshkovska S., Trajkova Z. The essentials of hate speech. *Welcome to UKLO Repository - UKLO Repository*.

URL: <https://eprints.uklo.edu.mk/id/eprint/639/1/The%20Essentials%20of%20Hate%20Speech.pdf> (date of access: 12.11.2023).

Parekh B (2012) Is there a case for banning hate speech? In: Herz M, Molnar P (eds) *The content and context of hate speech: rethinking regulation and responses*. Cambridge University Press, Cambridge, pp 37–56.

Pars-HAO: hate speech and offensive language detection on persian social media using ensemble learning. *figshare*.

URL: https://www.techrxiv.org/articles/preprint/Pars-HAO_Hate_Speech_and_Offensive_Language_Detection_on_Persian_Social_Media_Using_Ensemble_Learning/24106617 (date of access: 12.11.2023).

Paz, M. A., Montero-Díaz, J., & Moreno-Delgado, A. (2020). Hate Speech: A Systematized Review. *SAGE*

Open, 10(4). <https://doi.org/10.1177/2158244020973022>

Rights denied: violations against ethnic and religious minorities in iran - minority rights group. *Minority Rights Group*.

URL: <https://minorityrights.org/publications/rights-denied-violations-ethnic-religious-minorities-iran/> (date of access: 14.11.2023).

Seeking justice and an end to neglect: iran's minorities today. *Minority Rights Group*.

URL: <https://minorityrights.org/publications/seeking-justice-and-an-end-to-neglect-irans-minorities-today-february-2011/> (date of access: 14.11.2023).

Toolkit on countering hate speech in afghanistan. *Civil Society And Human Rights Network*. URL: <https://cshrn.af/toolkit-on-countering-hate-speech-in-afghanistan/> (date of access: 14.11.2023).

Towards an anti-discrimination law: strategies and opportunities in iran - minority rights group. *Minority Rights Group*.

URL: <https://minorityrights.org/publications/anti-discrimination-iran/> (date of access: 14.11.2023).

The baha'is of iran - minority rights group. *Minority Rights Group*.

URL: <https://minorityrights.org/publications/r110/> (date of access: 14.11.2023).

The Content and Context of Hate Speech: Rethinking Regulation and Responses. (2012). Велика Британія: Cambridge University Press.

Threats to iranian instagram: analyzing iran's internet landscape. *The Washington Institute*. URL: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/threats-iranian-instagram-analyzing-irans-internet-landscape> (date of access: 12.11.2023).

Waldron, J. (2012). *The Harm in Hate Speech*. Німеччина: Harvard University Press.

What you need to know about hate speech. *UNESCO : Building Peace through Education, Science and Culture, communication and information*.

URL: <https://www.unesco.org/en/countering-hate-speech/need-know> (date of access: 12.11.2023).

خانه - شش رنگ. URL: <https://6rang.org/english/wp-content/uploads/2023/03/30.03.23-Hatespeech-EN-SBFV.pdf> (дата звернення: 12.11.2023).